Opłata pocztowa uiszczona ry załtem

Najer Folksblat

פרייז 20 גראשען

היינט 8 זייטען

נייער פאלקסבלאט

אומפארטייאישע פאליטיש - געזעלשאפטליכע טאג - צייטונג

Nr. 87 (1081) | Łódź, Wtorek 12 Kwietnia 1927 | פינפטער יאהרגאנג | לאדז, דינסטאג י ניסן תרפ"ז. | Nr. 87 (1081)

אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 24-71 || Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21. Tel. 24-

דערמאנט מאך איך בעקאנט אונזער געעהרטער קונדשאפט פון לאדז און אומגעגענד, אז צו די בעסטשטעהענדע פייערטאגע איז מיין לאגער רייכער בעוואוסטער הורט-קאלאניאל-לאגער פערזעהען מיט זעמטליכע קאלאניאל-און דעליקאטעסען-ווארען כשר לפסח, ווי אויך אלע סארטען טעע אין פאקונגען פון דער בעוואוסטער פאר-קריגס-פירמע 589

ו. וויסאצקי עט קאמפ.

בעסטע ווארען! בעסטע בעדינונג! בעסטע ווארען!

Hurtowy Skład towarów kolonjalnych i delikatesów

M. FEIERSZTEIN,

Łódź, Stary Rynek 3, tel. 33-28

דערמאנט טייל איך מיט דער געעהרטער קונדשאפט, אז צום בעפארשטעהענדען פסח עמפפעהל איך א גרויסען אויסוואהל פון פערשידענע

צוקערווארען און שאקאלאד

זאווי די נייעסטע פאפולערע געווארענע שאקאלאד „ANGLAS“ כשר לפסח.

מיט אכטונג

שאקאלאד- און צוקערווארען-געשעפט

„DOROTEA“, Cegielniana 29. 590

דיוואנעס, גארדינען,

לינאלעאום, פליוש-דעהעי, קארניקעס

575 אין א גרויסען אויסוואהל צו

שטוינענד בילינע פרייזען

צו בעקומען אין דער בעקאנטער פירמע

1 I. ROTENBERG 1

Łódź, Nowomiejska №1

(פריהער נאוואמיעסקא 21) Telefon 57-10

כשר לחג הפסח!

אכטונג ג' קונדשאפט פון לאדז און פראווינץ!

דערמאנט האבען מיר דעם כבוד מיטצוטיילען אונזער ג' קונדשאפט, אז צום היי-יעהריגען פסח עמפפעהלען מיר זיך מיט א רייכען אויסוואהל פון פערשידענע צוקערווארען, שאקאלאד, באקאליען, מאקאראן מיט רעעלער בעהאנדלונג און מעסיגע פרייזען.

מיט אכטונג

מ. ה. ווראבלעווסקי

1943 נאוואמיעסקא 21, טעל. 40-35.

בעמ.: מיר האבען צום בעפארשטעהענדען פסח פארבערייטעט א קאלאסאלען אויסוואהל פון פערשידענע שאקאלאד, קארמעלען, מארמאלאד און פערשידענע געבעקסע כשר להג הפסח. די פירמע עקזיסטירט פון 1880 יאהר.

געזונטשמאלץ

בהכשר דמו"צ דפה

יודישע גאס 8 (ערשטער איינגאנג)

פיליע: וואלבארסקא 7

אנאנסען אין „נ. פאלקסבלאט“ האבען דעם גרעסטען ערפאלג.

דער אלט-בעריהמטער

טעע

פון דער פאר'מלחמה'דיגער טעע-פירמע

ו. וויסאצקי עט קאמפ.

(קלונימוס זאב וויסאצקי) פריהער מאסקווע איצט לאנדאן

עמפפעהלט פון איהרע אייגענע פלאנטאציעס אין אריגינעל-פאקונגען באנדראלירטע די סארטען

№ 74 און 510

וועלכע איבערשטייגען מיט זייער גוטקייט אלע אנדערע מלחמה-טעע-פירמעס.

כשר לפסח בהכשר הרב יעקב מאיר כגלוביץ בדנציג.

צו בעקומען איבעראל! צו בעקומען איבעראל!

טעע כשר לפסח — טעע כשר לפסח

שאקאלאדע, קאקאא

כשר לפסח!

ANGLAS

געשמאקפאל נארהאפט אראמאטיש

בהכשר הרב יעקב מאיר כגלוביץ, דנציג.

פאדערט איבעראל!

כשר לפסח

פערקויפס-שטעלען נאר

וואסקארניא 50

זאוואדזקא 11

„ZŁOTY RAJ“

קארמעלען

בהכשר הרב מבלוט ר' ישראל פרידעל נ"י

בעמערקונג: פון קאנדיטארס ווערט אנגענומען צו מאהלען מאנדלען אויף מאקארן.

כשר לפסח

•• די בעוואוסטע יודישע ••

שאקאלאד-פאבריק

עמפפעהלט צום בעפאר שטעהענדען פסח שאקאלאד און א רייכען אויסוואהל פון פערשידענע

הורט און רעטייל! כשר לחג הפסח
די פיינסטע שאקאלאד און קארמעלקעס
צו בילינע פרייזען איז נור צו בקומען
אין ד״ר שאקאלאדע-פאבריק „פיאסט" צעגעלניאנא 28, (אין הויף)
2014

יודען! געדענקט, האט איהר זיך שוין בעזארגט מיט ארץ-ישראל-מצות אויף פסח?
אז די בעסטע, ביליגע און כשר'ע
זענען נאר די
ארץ-ישראל-מצות
וועלכע ס'איז צו בעקומען אין אלע געוועלבער.
587
מיט בעסטעלונגען זיך צו ווענדען ביים פארטרעטער פון „ירדן" א. חאלפערין, צעגעלניאנא 4 (ציוניסט. ביורא) טעל. 27-28.

Z intencji zaślubin p.
MALI KRONMANÓWNY
z p. **SYMEM GEWIRCEM**
składa najserdeczniejsze życzenia młodej parze.
Szymon Zajdler.

„בית-לחם"
70 ווסכאדניא 70
מאכט בעקאנט, דאס היינט, דינסטאג, ווערט ארויסגעגעבן
טאלאנען אויף פראדוקטען
פאר די אלע בעשטעטיגטע ב.טעס.
די פארטיילונג ווערט פארקומען מיטוואך און דאנערשטאג א גאנצען טאג.
די פערוואלטונג.
592

כשר לחג הפסח! כשר לחג הפסח!
די בעוואוסטע וויין-האנדלונג
מ. ליפסקער, צעגעלניאנא 41
דערמיט מאך איך בעקאנט מיין געעהרטער קונדשאפט, אז צו דעם בעפארשטעהענדען פסח הבע״ל איז מיין וויין-געשעפט פערזעהען מיט א גרויסען אויסוואהל פון פערשידענע ווינען, ליקערען, שנאפסען, קאניאק, מעהד, ווי אויך כרמל-וויין אלעס צו קאנקורענץ-פרייזען.
קומט און איבערצייגט אייך! רעעלע בעהאנדלונג!
מיט אכטונג מ. ליפסקער, צעגעלניאנא 41
573

אזוי ווי פסח, דעם 7/4 און 18/4 וועט דאס צענטראל-באד זיין געשלאסען, דא רובער וועלען די
שוויץ-בעדער
1-טע און 2-טע קלאס
שוין זיין טעטיג מיטוואך 13/4, דאנערש. 14/4, פרייטאג 15/4 און שבת 16/4
די וואנעס וועלען זיין אפען די גאנצע וואך.
די געעהרטע גאסט ווערען העפליכסט געבעטען צו קומען וואס פריהער, כדי אין די לעצטע טאג אויסצומיידען א געדראנג.
צענטראל-באד
ה. אפענבאך, זאכאדניא 38, טעל. 88-51.
1953

צו אלע ה"ה עקספעדיטארן!
מיר האבען דעם כבוד אייך איינצולאדען אויף
אן אלגעמיינע פערזאמלונג,
וועלכע קומט פאר היינט, דינסטאג, דעם 12. אפריל, פינקטליך 8 אווענד אין לאקאל פון סוחרים-און פאבריקאנטען-פעראיין פאלודניאווא 15, וועגען זעהר וויכטיגע אנגעלעגענהייטען.
מיט אכטונג די סעקציעס פון עקספעדיטארן
ביים סוחרים-און פאבריקאנטען-פעראיין פון לאדז און אומגעגענד, פאלודניאווא 15
און ביים סוחרים-פעראיין פון שטאט לאדז, פעטריקאווער 73.
584

פערגעסט נישט
דאס די ערשטע קאנקורענץ-פעהיגסטע
פערפומעריע אין לאדז
איז געפינען און בליבט נור ביי
S. BUCHWAJC, Łódź
Piotrkowska 22, tel. 31-43.
ספעציעל אויף די פייערטעג שפאט ביליגע פרייזען.
קומט און איבערצייגט אייך! פאר אריגינעל גאראנטירט!

OGŁOSZENIE.

Magistrat m. Łodzi ogłasza k nkurs na dostawę 2500 mtr.³ kamienia polnego i 2500 mtr.³ kostki dzikiej do brukowania ulic. Termin nadsyłania ofert według wzoru, który otrzymać można w Wydziale Budownictwa – Oddział Komunikacji upływa z dniem 19 kwietnia 1927 roku.

Warunki konkursu, warunki techniczne na dostawę kamienia i wzór umowy przeglądać można w Wydziale Budownictwa – Oddział Komunikacji, Pl. Wolności 14, pokój 53, poczynając od dnia 11 kwietnia 1927 r. codziennie od godz. 9 do 13 rano.

Łódź, dnia 9 kwietnia 1927 roku.

574 **Magistrat m. Łodzi.**

רעעל, גוט און ביליג קויפט מען:
וויין, מעהד, שפריט,
די פיינסטע ליקערען, אלע סארטען כרמל-וויין אויסערדעם הויכפיינעם שפריט
של פסח פון דער בעקאנטער פירמע יאפפע, נאראנא
אלעס כשר לפסח! אלעס כשר לפסח!
נור אין דער וויינהאנדלונג
ע. שיקער, לאדז
פולנאצנא 1, טעל. 784
וועלכע עקזיסטירט זייט 1865 יאהר און איז דורך איהרע רעעלע בעהאנדלונג דער געעהרטער קונדשאפט גוט בעקאנט.
נאנץ בעזונדערס ווערט רויט-וויין כשר לפסח ספעציעל פאר צוקערליידענדע עמפפאהלען
200

518
דרינגענדע אויפפאדערונג!
די צענטראלע פון די בעוואוסטע פירמעס שפירט של פסח פון די
זילבער, לובאמיל, איכענבוים
פאדערט אויף אלע סוחרים צייטליך אבצוגעהמען אלע בעסטעלונגען פון יי״ש און ליקערען של פסח
ווי אויך די, וועלכע געהמען פון 5 ליטער אן מיט שחיאדעצמוהעם פון דער הורטאווניע „WINKOL".
Wł. A. I. Chasilew, Łódź, Cegielniana 32.
ס'וועט מעהר קיין סחורה נישט צוקומען און אין סקלאד ווערט קיין זאפאס נישט איבערגעלאזט.

עקזיסטירט פון 1890.
הורט- און רעטייל-סקלאד
פון דער וויין- און שפירטואזען-פירמע „WINKOL"
אינהאבער: א. י. חאסילעוו, צעגעלניאנא 32
עמפפעהלט צו דעם בעפארשטעהענדען פסח הבע״ל א רייכען אויסוואהל פון אלטע אונגאר-ווינען, כרמל, שפירט, ליקערען, שליוואוויץ, קאניאק, מעהד, אויך וויין, מעהד אלא האחנער, עכטע נאטור-רויט-וויין, גאראנטירט פאר צוקער-ליידענדע, אלעס צו קאנקורענץ-פרייזען.
„WINKOL" אינהאבער: א. י. חאסילעוו, צעגעלניאנא 32, טעלעפאן 25 58.
בעמ.: ביי ה' ש. קארא, פעטריקאווער 23, בעקומט מען אלערליי מינע ווינען. צו די זעלבע פרייזען וואס ביי מיר.
619

ש. קרא

בעקאנטמאכונג.
דערמיט מאך איך בעקאנט מיין געעהרטע קונדשאפט, דאס מען בעקומט שוין אין מיינע געשעפטען אלערארט
ווורשט-אויסארבייטונגען
— און —
געריכערטע פלייש.
ווי אויך ספעציעלע עקספארט-ווורשט
כשר לפסח
מיט בעסטעלונגען קען מען זיך ווענדען אין פאלגענדע פיליאלן:
צענטראלע: פעטריקאווער 25, טעל. 25-64,
פיליאלן: פעטריקאווער 51, 19-85,
נאוואמיעסקא 34, 58-67,
נאוואמיעסקא 13,
פאבריקס-טעלעפאן 27-68.
מיט אכטונג
ס. רישקין.
1061

„ליטשניקעס"
מוזען אָפּגעשאַפט ווערען.

דער פאַלשער שריט, וואָס איז בּעגאַנגען געוואָרען דורך דער רעגירונג מיט'ן איינפיהרען די טעלעפאָן ליטשניקעס אין ווארשא און לאָדז, האָט געשטעלט אויף די פיס די גאַנצע געזעלשאַפטליכע מיינונג, און די גאַנצע פּרעסע שלאָגט אין אַלע גלעקער פון אַלאַרם, בּעווייזענדיג מיט אָהן אַ שיער פאַקטען, אַז דער דאָזיגער פאַלשער שריט מוז אומבּעדינגט פאַריכט ווערען.

לא דאי, וואָס דער קאָנסומענט ליידט זעהר שטאַרק פון דער נייער איינפיהרונג און ס'האָט זיך געשאַפען אַ נייער בּעבּיט פאַר אָהן אַ שיער מיספערשטענדענישען, אומגלוימפערקייטען און ביזוויליגער אויסנוצונג; לא דאי, וואָס ביי אָהן אַ שיער ענינים מלוכה'ש-ביוראָליסטישע וועט מען זיך איצט מוזען אָפּזאָגען פון דעם ליכטען מיגדליכען אופן פון ערלעדיגען זיי, און ס'וועט זיך ווידער צעטוויקלען די ביוראָקראַטיש פאַמעליכע שיין-שרייבּעריי; לא דאי, וואָס מלוכה'שע און געזעלשאַפטליכע אינסטיטוציעס וועלען דורך דער נייער איינפיהרונג שטאַרק בּעגרעניצט ווערען אין דער נויטיגער (אָפט לעבענס-נויטיגער!) אינפאָרמאַציע - בּעדינגונג - ווערט שוין פאַרויסגעזעהן, אַז צוליב די ליטשניקעס, וועלכע האָבּען נורם געווען אַ פאַלשען חשבון, וועט געוויס אָנקומען צו אַ הפכרונג פון מלוכה ביודזשעט, ווייל אַ סך מלוכה'שע און קאָמונאַלע אָמטען שטעלען שוין אריין אין זייער ביודזשעט די פּאָזיציעס פון פערטייערטע טעלעפאָן-קאָמוניקאַציע, פון נייע בּעאַמטע פאַר'ן „בּריוולען זיך" א.א.וו. א.א.וו.

דאָס אַלץ ווערט דערווייל פאַראויסגעזעהן, און שוין ביי די ערשטע סימפּטאָמען פון דעם בּעגרעניצען זיך מיט דער טעלעפאָן-קאָמוניקאַציע קאָן מען שוין מאַכען אַ דעפיציט סך-הכל פאַר'ן פּאָסט-בּיניסטעריום, וואָס די ליטשניקאָווע הכנסה קאָן איהם בּרענגען צו רעדוצירען אַ רייה איבעריגע אומנויטיגע טעלעפאָן-בּעאַמטע, ד. ה. שאַפען אַ צושטייער אַרבּייטסלאָזע...

הכלל, ווי עס זעהט זיך אויס, זענען די פּראָטעסטען מצד דער עפענטליכער מיינונג געווען בּערעכטיגטע, און איצט, אַז דער עקספּערימענט איז שוין געמאַכט געוואָרען, וואָלט געווען אַ רעכטע זאַך - דער פאַלשער שריט זאָל נישט איבּער אין אַ געוואוינהייט, און זאָל תיכף פאַריכט ווערען. מ. ז.

העבּרעאישע שריפטשטעלער בּעעהרען אַן אַראַבּישען פּאָעט.

קאַאירא. (י.ט.א.) אַ דעלעגאַציע פון העבּרעאישע לעהרער פון ארץ ישראל האָט זיך בּעטייליגט אין די פייערונגען, וואָס זענען לעצטענס פאַרגעקומען אין קאַירא לכבוד דעם 70-יעהריגען יובילייע פון דעם בּעריהמטען אַראַבּישען פּאָעט אַכמעד שאַוקי. קיין קאַאירא זענען געקומען דעלעגאַציעס פון אַלע אַראַבּישע לענדער און אויך די העבּרעאישע שרייבּער אין ארץ ישראל האָבּען בּעעהרט דעם גרויסען דיכטער. בּכלל האָבּען זיך איינגעשטעלט זעהר פריינדליכע בּעציהונגען צווישען די העבּרעאישע קולטור-טוער און די עגיפּטישע אינטעלעקטועלע קרייזען.

די יודען אין דער ענגלישער פילם-פּראָדוקציע.

לאָנדאָן. (י.ט.א.) דאָ איז געגרינדעט געוואָרען אַ נייע ענגלישע פילם-געזעלשאַפט „גאַמאַנט", וועלכע איז ענטשטאַנען פון דער פאַראייניגונג פון אַ רייה פילם-געזעלשאַפטען אין ענגלאַנד. דער קאַפּיטאַל פון דער נייער געגרינדעטער געזעלשאַפט דערגרייכט בּיז 2 מיט אַ האַלבּען מיליאָן פונט. אין ראַט פון דער געזעלשאַפט „גאַמאָנט" זענען אַריין פאָלגענדע בּעקאַנטע יודישע פילם-פּראָדוצענטען: ז. מ. וואָולף, ס. ראַזאָן פון דער „אידעאַל קאָמפּאַני" קאַפּיטאַן אַלפרעד דזשוויס א. א.

דער פאלקס-טריבון!
(קאָרעספּאָנדענץ פון ווילנא צום „נייעם פאָלקסבלאַט").

גאַנץ ווילנע האָט איצט געפייערט דעם 70 יעהריגען געבּורטס-טאָג פון איינעם פון די אָנגעזעהענסטע ווילנער תושבים, כלל-טוער און פּאָליטיקער ד"ר יעקב וויגאָדסקי.

ער איז אַן אינטערעסאַנטע פיגור, אפשר די איינציגע אין פּוילען, נישט נאָר אין ווילנע.

פון פּראָפעסיע אַ מעדיקער, אַן אָקושער, אויב אַ אויסגעצייכענטער ספּעציאַליסט. פריהער מיט אַ גרויסער פּראַקטיק, פערלאָזט דער דאָקטאָר זיין ספּעציאַליטעט און גיט זיך אָפּ אויסשליסליך מיט געזעלשאַפטליכער און פּאָליטישער אַרבּייט.

אָנגעהויבּען האָט ער זיין קאַריערע אַלס אַסימילאַטאָריש-געשטימטער אינטעליגענט, נאָר אַלס אימפּולסיווער מענש מיט אַ שטאַרק ענטוויקעלטען געפיל פון יושר און גערעכטיגקייט - בּינדט ער צוזאַמען זיין גורל מיט דעם גורל פון די פערפאָלגטע יודישע מאַסען. די ענגע בּעריהרונג מיט'ן פאָלק ברייט זיין ריכטונג און ער ווערט אַ פאָלקס-מענש אין בּעסטען זין פון וואָרט. זיין שפּראַך ווערט יודיש, אויסשליסליך יודיש. און פאַר די לעצטע אָנדערהאַלבּען צענדליג יאָהר ווערט ד"ר וויגאָדסקי דער טריבּון, דער שתדלן, דער בּעשיצער פון דער ווילנער יודישער בּעפעלקערונג.

בּעזונדערס האָט ער זיך אַרויסגערוקט אין דער צייט פון דער דייטשער אָקופּאַציע, ווען עס האָט געהערשט דער הונגער און די פּויסט פון דייטש. די אָקופּאַנטען האָבּען זיך בּעמיהט אויסצוזויגען דעם לעצטען בּיסעל זאַפט פון דער בּעפעלקערונג מיט שטייערען, קאָנטריבּוציעס און צוואַנגס-אַרבּייט. אַלץ איז געווען טויט, אַלע האָבּען געשוויגען און געקרעכצט. נאָר ד"ר וויגאָדסקי האָט פּראָטעסטירט געגען די דייטשע שררות.

ווען אויף דער יודישער בּעפעלקערונג איז אַרויפגעלעגט געוואָרען אַ קאָנטריבּוציע, האָט ד"ר וויגאָדסקי געמאָלדען דעם גענעראַל-גובּערנאַטאָר, אַז יודען זענען עס נישט בּמצב צו בּעצאָהלען. דער גענעראַל-גובּערנאַטאָר האָט געזאָגט, אַז איהם געהט עס נישט אָן און די קאָנטריבּוציע וועט ווערען אויפגענומען מיט צוואַנג. ד"ר וויגאָדסקי האָט געענטפערט „און מיר, עקסצעלענץ, וועלען נישט צאָהלען". —

ווען עס איז אַרויס די גזרה פון נעמען אויף צוואַנגס-אַרבּייט אַלע מענער פון 18 בּיז 60 יאָהר — האָט ד"ר וויגאָדסקי אָרגאַניזירט אַלע מיטגליעדער נאַציאָנאַליטעטען - פאָרשטעהער, וועלכע האָבּען אונטער זיין ווירקונג פערעפענטליכט אַן אויפרוף צו דער בּעפעלקערונג, אַז מען זאָל פרייוויליג נישט געהן זיך מעלדען. פאַר אַזעלכע זאַכען האָט געדראָהט אַ שטראָף, אַ האַרבּע און אַ שווערע בּיז אַ פעלד-געריכט. ד"ר וויגאָדסקי האָט זיך נישט דערשראָקען און פּראָטעסטירט. די קאָנטריבּוציע האָבּען די אָקופּאַנטען נישט בּעקענט אויסמאָהנען, אָבּער אויף צוואַנגס-אַרבּייט האָט מען אָנגעהויבּען צו כאַפּען פון די גאַסען, די דערבּייט פּלעגען זיך אָפּשפּילען ווילדע סצענעס. נאָך מענשען האָט מען זיך געיאָגט ווי נאָך היגט. אַן אימה איז אַרויפגעפאַלען אויף ווילנע, ווייל די צוואַנגס-אַרבּייט איז געווען אַ סינאָנים פון טויט. מען פלעגט אָוועקשיקען אין וועלדער האַלבּנאַקעטע מענשען, וועלכע מען האָט געגעבּען אַ פערטעל פונט ברויט אַ טאָג ביי די שווערסטע אַרבּייט און שרעקליכסטע פרעסט. פיל האָבּען זיך שוין נישט צוריקגעקעהרט. אויסשטאַרבּען פלעגט מען פון הונגער און קעלט.

ד"ר וויגאָדסקי האָט זיך געווענדעט צו דער מאַכט מיט אַן אַנאָנימער פאָדערונג אָפּצושטעלען די שרעקליכע גזרה. די דייטשען האָבּען געזעהן, אַז וויגאָדסקי ווערט פאַר זיי געפעהרליך, האָבּען זיי איהם ענדליך אַרעסטירט און אָפּגעשיקט אין אַ קאָנצענטראַציע-לאַגער קיין דייטשלאַנד. אָנדערהאַלבּען יאָהר איז ד"ר וויגאָדסקי געזעסען אין תפיסה. און זיין פּראָטעסטאַנטישער גייסט איז נישט צובּראָכען געוואָרען, נישט קוקענדיג אויף די פּיינים, וואָס דער אַלטער דאָקטאָר האָט אַריבּערגעטראָגען.

אין יאָהר 1918 בּעפרייען איהם די דייטשען, און ד"ר וויגאָדסקי ווערט בּיי דער אַקאַרשט בּעגרינדעטער ליטווישער רעגירונג (דעמאָלט אין ווילנע) אַ מיניסטער פאַר יודישע ענינים. נאָר צו ווילנע האָבּען זיך שוין דערנעהנטערט די בּאָלשעוויקעס, און די ליטווישע רעגירונג האָט בּעשלאָסען זיך איבּערצופיהרען קיין קאָוונע אונטער'ן שוץ פון דעם דייטשען מיליטער. זיי האָבּען געוואָלט מיטנעהמען דעם ד"ר וויגאָדסקי אויך. ער האָט זיך אָבּער אָפּגעזאָגט: „אין אַזאַ צייט קען איך די ווילנער יודען נישט לאָזען".

די רויטע אַרמיי איז אַריין קיין ווילנע און גלייך אָנגעהויבּען צו אַרעסטירען אַלעמען, וואָס האָבּען געהאַט אַ שייכות צו דער ליטווישער רעגירונג, און דער ערשטער רייה דעם ד"ר וויגאָדסקי. עס האָט איהם געדראָהט דערשיסונג אַ צו בּולטע פּאָליטישע פיגור איז ער געווען. ער איז געשטעלט געוואָרען פאַר אַ רעוואָלוציאָנערען טריבּונאַל. נאָר דער טריבּונאַל האָט קענטיג אַליין פערשטאַנען, אַז ד"ר וויגאָדסקי איז נישט קיין געוועהנליכער „וויים-גוואַרדייצער", נאָר עפּעס אַזוינס, פאַר וועמען עס האָט דרך ארץ די גאַנצע בּעפעלקערונג. און דער טריבּונאַל האָט בּעוואָלט אַליין בּעפרייען פאַר'ן דאָקטאָר אַן אויסוועג. כדי איהם „האָרב נישט צו בּעשטראָפען".

דער פאָרזיצער האָט איהם אַ פרעג געטון:

— דאָקטאָר, אויבּ מיר וועלען אייך היינט בּעפרייען, וועט איהר זיך מעהר מיט פּאָליטיק נישט בּעשעפטיגען?

— ווען איהר וועט מ'ך היינט בּעפרייען, וועל איך מאָרגען פריה אָנהויבּען זיך ווידער בּעשעפטיגען מיט פּאָליטיק.

מיט וועלכער פּאָליטיק?

— מיט וועלכער איך האָב זיך בּעשעפטיגט בּיז איצט, — האָט ד"ר וויגאָדסקי געענטפערט שאַרף.

דער טאָן און ווערדע מ ט וועלכע עס זענען געזאָגט געוואָרען די ווערטער פאַר'ן פּנים פון טויט — האָבּען געמאַכט אַן איינדרוק — און די ריכטער האָבּען איהם בּעפרייט.

און ווען עס קומען אָן ווייטערע שווערע טעג מיט די אָפטע מאַכט בּייטענישען — שטעלט זיך ד"ר וויגאָדסקי אויף די פאָרפּאָסטען דאָרט, וואו עס איז דאָ אַ געפאַר פאַר דער יודישער בּעפעלקערונג.

און זינט ער איז געוואָרען אַ סיים דעפּוטאַט איז ער דער אמת'ער שליח צבור. הגם אָפיציעל איז וויגאָדסקי אַ ציוניסט, אָבּער אין זיין פּאָליטישער אַרבּייט כלפי חוץ איז ער אפשר דער איינציגער צווישען די קאָלאָ-דעפּוטאַטען, וועלכער פערטיידיגט מיט'ן זעלבּען ברען סיי יודישע, סיי העבּרעאישע שולען, אינטערעסען פון סוחרים, קליינהענדלער און אַרבּייטער.

ד"ר וויגאָדסקי קעמפט געגען אַלע גזירות פון וואַנענט זיי זאָלען נישט זיין געצילט. און ממש ריהרענד איז, ווען דער בּן שבעים געהמט זיין שטעקען, און אין יעדער צייט פון טאָג און נאַכט געהט ער זיך משתדל זיין, זאָל עס זיין פאַר אַ סטודענט, וועלכען מען נעמט נישט אָן צוליב נומערוס קלאַוזוס אין אוניווערזיטעט, זאָל עס זיין פאַר אַ קליינהענדלער אָדער בּעל-מלאכה, ביי וועמען מען נעהמט צו דאָס לעצטע קישעלע פאַר שטייערען, זאָל עס זיין פאַר אַן אָרימער יודענע מיט אַ קאָשיק, וועלכע מען לאָזט נישט האַנדלען אויפ'ן גאַס, זאָל עס זיין פאַר אַרבּייטער, וועלכע ווערען צוליב זייער יודישער אָפּשטאַמונג אַרויסגעוואָרפען פון אַ פאַבּריק, זאָל עס זיין פאַר אַרעסטירטע, וועלכע האָבּען ערקלערט אַ הונגער-שטרייק, פאַר אַ קליינשטעטעל, ביי וועלכען מען רויבּט אַוועק דעם מאַרק פון מיט'ן שטאָט אָדער ביי וועלכען מען צאַפּט שטייערען און אַז. וו. און אַז. וו.

נאָר דאָס איז ביי וויגאָדסקי'ן נישט קיין שתדלנות אין געוועהנליכען זין פון וואָרט. נאָר אַ וויכטיגע פערטיידיגונג פון די אינטערעסען פון אַלע געפיינטע און געדריקטע. און צו ווענדען ד"ר וויגאָדסקי זאָל זיך נישט ווענדען — בּויגט ער נישט הכנעה'דיג דער רוקען, נאָר אומעטום קלינגט זיין שטים שטאָלץ, ווי עס פּאַסט פאַר אַ פאָרשטעהער פון אַן אַלטען פאָלק ער פאָדערט גערעכטיגקייט און מענשליכקייט דאָרטען, וואו זיי זענען נישטאָ.

ד"ר וויגאָדסקי האַלטען מאַנכע פּאָלאַקען פאַר אַ שונא פון פּוילען. אין דער אמת'ן איז ער אַ פּאַטריאָט פון פּוילען. ער וויל נאָר, אַז אין פּוילען זאָלען זיך אַלע בּירגער פיהלען ווי אין

דר. יעקב וויגאָדסקי און זיין יובּילייע.

אַן איינענע היים, וואו אַלע זאָלען האָבּען די זעלבּע רעכט און די זעלבּע פליכט. און דאָס איז ערשט וואָס פּוילען זיין שטאַרק און מעכטיג.

ד"ר וויגאָדסקי איז אַ גלענצענדער פּובּליציסט. זיינע אַרטיקלען זענען קורץ און שניידיג, זיינע בּוך-מעמואַרען „אין שטורעם" (קלעצקינ'ס פערלאַג) פון די מלחמה צייטען לייענט זיך מיט שפּאַנונג.

ער פערמאָגט אַ זעלטענעם הומאָר. ער איז שטענדיג גוטמוטיג און געדולדיג צו זיינע „קליענטען", יודען און יודענעס, וואָס ווענדען זיך צו איהם אָהן אַ צאָהל. מיט אַ גלייכגילטיגקייט וועט ער פערטרייבּען יעדע מרה שחורה.

ער רעדט נאָר יודיש. ער איז שטענדיג מיט'ן פאָלק און צווישען פאָלק. ער איז אַן איינענער מענש, צו וועמען מען קען זיך קומען אויס'טענען, אויסרעדען דאָס אָנגעווייטאָגטע האַרץ.

ער איז אַ גלענצענדער דיאַגנאָסטיקער, אַ מאַן מיט טיפע מעדיצינישע וויסענשאַפט. ער ווידמעט אָבּער די לעצטע יאָהרען נאָר דער געזעלשאַפטליכער און פּאָליטישער אַרבּייט, פערלאָזט זיינע פערזענליכע מאַטעריעלע אינטערעסען, וועלכע האָבּען געקענט זיין גאָרנישט שלעכט און ליידט אפילו נויט. ער איז אַ שונא בּצע — לעבּט אין דחקות, אָבּער איהם אַרט עס ווייניג.

70 יאָהר אין אונזערע צייטען איז נישט איין צאָכע, נאָר פיל. ד"ר וויגאָדסקי איז דעריבּער די לעבּעדיגע געשיכטע פון די צאָכען, וועלכע ווילנע און ווילנער בּעגענד האָבּען דורכגעמאַכט.

אין די גלענצענדע פּלעיאַדע פון די ווילנער טוער פון אַלע צייטען וועט ד"ר וויגאָדסקי'ס נאָמען בּלייבּען אַלס איינער פון די בּעליבּטסטע.

דעריבּער איז אַזוי האַרציג געפייערט געוואָרען זיין 70 יעהריגער יובל.

צוערשט איז איינגעאָרדענט געוואָרען אַן אַקאַדעמיע אין קהלה. אויפ'ן אַנדערען טאָג אַ בּאַנקעט (ביי אַ 300 מענשען, דערנאָך אַ גאַלאַ-פאָרשטעלונג אין טעאַטער (וויגאָדסקי איז אויך דער גרינדער פון ווילנער טרופּע) און אַז. וו.

עס איז אַרויס אַ ספּעציעלע אויסגאַבּע געווידמעט דעם ד"ר וויגאָדסקי, אין וועלכער עס האָבּען גענומען אָנטייל ליטעראַטען (ש. ל. ציטראָן, זלמן רייזען, ח. לעווין, רוביגאָוו, ה. אַבּראַמאָוויטש, א. י. גאָלדשמיט, ש. דרייער) און כלל-טוער פון פערשידענע ריכטונגען (ד"ר שאַבּאַד, ד"ר רעגענסבּורג אל. קרוק און פיל אַנדערע).

ד"ר וויגאָדסקי האָט געשטעלט די לעצטע עטליכע צענדליג יאָהר פון זיין לעבּען אין דינסט פון דער יודישער בּעפעלקערונג און ער איז געוואָרען בּעליבּט און געשעצט. זיין יובּילייע האָט עס בּעוויזען.

הירש אבראמאוויטש.

פון יודישען לעבען אין רומעניען.
יאסער פּראָפעסאָרען פאָדערען שטרענגע מיטלען געגען די אָנפאַלער. - קוזא זוכט הילף. - רומענישע טוריסטען קיין ארץ-ישראל. - אָרימע יודישע משפחה בּעקומט אַ גרויסע ירושה.

יאָסי. (י. ט. אַ.) אַ גרופּע יאָסער פּראָפעסאָרען האָבּען זיך צונויפגעזאַמעלט אונטער'ן פאָרזיץ פונ'ם פּראָפעסאָר מילער און בּעשלאָסען צו פאָדערען פון רעקטאָר, עס זאָלען אָנגענומען ווערען די שטרענגסטע מיטלען געגען די סטודענטען, וואָס מאַכען אונאָרדנונגען, ווייל די פּראָפעסאָרען זענען געשטעלט אין אַזאַ לאַגע, אַז זיי קאָנען נישט האַלטען זייערע לעקציעס.

דער רעקטאָר פון היגען אוניווערזיטעט האָט גערופען צו זיך אַ דעלעגאַציע פון סטודענטען. דער רעקטאָר האָט ערקלערט דער דעלעגאַציע, אַז ער האָט זיך דערוואוסט וועגען זייער בּעשלוס איינצואָרגען אַ גענעראַל-שטרייק. ער האַלט, אַז אין איצטיגען מאָמענט זענען נישט דערלאָזבּאַר אַזעלכע מאַניפעסטאַציעס. אויבּ די סטודענטען וועלען ערקלערען אַ שטרייק, וועלען זיי פערלירען דאָס רעכט אויף דער איצטיגער עקזאַמען-סעסיע. מען וועט אויך פערמאַכען די סטודענטען-היימען און די מענזעס-קיכען. די דעלעגאַציע האָט צוגעזאָגט צו ווירקען אויף די סטודענטען, זיי זאָלען זיך אָפּזאָגען פונ'ם שטרייק.

די סטודענטען וואַרטען אויפ'ן ענטפער פון בּילדונגס מיניסטעריום אויף די פאָדערונגען, וואָס זיי האָבּען אַרויסגעשטעלט.

בּוקאַרעשט, (יט"א) ווי מען טיילט מיט האָט קוזא זיך געווענדעט צום מיניסטער גאַגאַ נאָך הילף, כדי צו ראַטעווען זיין לאַגע אין דער „ליגע". גאַגאַ זאָל איהם האָבּען צוגעזאָגט הילף, אָבּער בּתנאי, אַז קוזא זאָל מאָנעווירען זיינע סטודענטען געגען דעם מיניסטער פאַר פאָלקס-בילדונג פּעטראָוויטש.

בּוקאַרעשט, (יט"א) מיט דער שיף „אזיא" איז אָפּגעפאָהרען קיין א"י אַ גרופּע פון 100 יודען פון רומעניען ס'רוב טוריסטען. צווישען זיי דער לייטער פון דער רומענישער ציוניסטישער פעדעראַציע, ד"ר ה. בּרעוּס און דער לייטער פון קישינעווער פּאַלעסטינא-אַמט.

בּוקאַרעשט, (יט"א) די אָרימע יודישע משפחה לאַקער פון ראָמאַן האָט בּעקומען אַ ידיעה פון ניו-יאָרק, אַז אַ פערשטאָרבּענער קרוב האָט איהר איבּערגעלאָזט אַ ירושה פון 12 מיליאָן דאָלאַר.

מ'טרייבּט מענשען, ווי די חיות
טראַגעדיע פון אַ יודישער פאַמיליע.

קאָוונע (יט"א) דער ראַקישקער רב חרב כ"ץ און אַ פּאָר העבּרעאישע לעהרער האָבּען פערעפענטליכט אַן אויפרוף, אין וועלכען ס'ווערט דערצעהלט פאָלגענדע טראַגעדיע פון אַ יודישער פאַמיליע. דער העבּרעאישער לעהרער ליניעוויץ האָט עטליכע יאָהר געלערנט אין דער העבּרעאישער שול אין דעם שטעדטעל סאַלאַק. די לעצטע צייט האָט די פּאָליציי פּלוצלונג איינגעזעהן, אַז ער שטאַמט פון ביאַליסטאָק, ער איז אַלזאָ אַ פּוילישער בּירגער און מוז פערלאָזען ליטע. איידער די פּאָליציי האָט איהם אָבּער בּעוויזען אַרויסצוטרייבּען פון ליטע, איז ער קראַנק געוואָרען אויף גריפּע און געשטאָרבּען. די פרוי מיט די עופה'לעך זענען געבּליבּען אָהן אַ ביסען ברויט. אויסער דעם דראָהט איהר נאָך אַרויסגעשיקט צו ווערען פון ליטע. דער רב און די לעהרער בּעטען אין אויפרוף, אַז די ביאַליסטאָקער לאַנדסלייט און די העבּרעאישע לעהרערס זאָלען אויסהעלפען דער אונגליקליכער פאַמיליע אין איהר נויט.

Dr. H. RAKOWSKI

איננערליכע קראַנקהייטען

האָט זיך איבּערגעצויגען פון

זאַוואַדזקאַ 25

אויף זאַוואַדזקאַ 8,

פּראָנט, 1. שטאָק, טעל. 37-34.

102

נייער פאלקסבלאט
12. אפריל 1927.

דאס לאדזער לעבען

נייער פאלקסבלאט
.12 אפריל 1927.

12 דינסטאג י ניסן תרפ"ז	אפריל זון-אויפגאנג 5.37 זון-אונטערגאנג 5.50 לענג פון טאג. 12,13

דער 1-טער מאי

ווערט אין לאדז געפייערט ווערען געמיינזאם פו פ.פ.ס., דייטשע סאצ. „בונד" און פ. צ.

(—) נעכטען איז פארגעקומען א בע־ראטונג צווישען פארשטעהער פון די פארטייען: פ.פ.ס., דייטשע ארבייטס־פארטיי, „בונד" און „פ.צ.". וועגען די פארשטעהענדע פייערונגען פון 1. מאי.

ס'איז בעשלאסען געווארען, אז די מאי-פייערונג זאל היי יאהר פארקומען בעמיינזאם.

ס'וועט פארקומען א געמיינזאמע דע־מאנסטראציע פון „בונד", פ.צ., פ.פ.ס., און דייטשע ארבייטס-פארטיי און אויך א געמיינזאמע אקאדעמיע.

א גרויסע איינבראך-גנבה.

(-) אין דער נאכט פון זונטאג אויף מאנטאג האבען זיך גנבים ארייגעבעקי־מען אין דעם סחורה-לאגער פון דער פירמע „פאגעל און פלאטקין" (ציגעל גאס 24) און פון דארט ארויסגעגנב'עט 50 שטיק סחורה.

די באלד-דורכגעפיהרטע פאליציי־שע אבלאווע האט געגעבען רעזולטא־טען. ס'זענען ארעסטירט געווארען 4 גנבים, וועלכע מ'איז חושד אין דער גנבה.

אין די אפטייקען.

היינטיגע נאכט-דיזשורען.

(§) היינט דיזשורירען בייטאכט פאל־גענדע אפטייקען: אנטאניעוויטש (פאב־יאניצקא 50); כאנדזינסקי (פיעטרקא־ווער 164); סאקאלאווימש (פושציאזר 19); רעמיעלינסקי (אנדזשעיא 26); זענדעלעוויטש (יעטרקאווער 25); קא־ספערקיעוויטש (זגערזשער 54); טראוו־קאווסקא (בזשעזשינער 50).

בעריכט

פון דער פייערלעשער-מאסקאראדע.

(—) די פערוואלטונג פון דער לאד־זער פייערלעשער-געזעלשאפט פערע־פענטליכט איצט א בעריכט פון דעם מאסקען-באל, וואס איז פארגעקומען דעם 1. פעברואר ה. י. אין פילהארמאניע.

לויט'ן בעריכט איז פארהאן ריינע הכנסה 15.648.35 זל.

פון געריכט.

צו 4 יאהר טורמע פאר פערשפרייטען פאלשע 5-זלאטים.

(או) דאס לאדזער קרייז-געריכט האט נעכטען בעטראכט דעם פראצעס געגען וולאדיסלאוו דודקיעוויטש און הענריק קאלאנסקי, וועלכע זענען געווען בע־שולדיגט. אז זיי האבען זיך פערנומען מיט פערשפרייטען פאלשע 5-זלאטי־בנקנאטען.

דאס געריכט האט פער'משפט דוט־קיעוויטש'ן און קאלאנסקי'ן צו 4 יאהר טורמע יעדען.

פסח-הילפס-אקציע.

100 פונט אויף פסח-שטיצע

האט דערהאלטען דער לאדזער רעטונגס קאמיטעט.

(-) דער לאדזער רעטונגס-קאמיטעט האט נעכטען דערהאלטען 100 פונט שטערלינג 4300 זלאטעס פון דער לאנ־דאנער הילפס-פעדעראציע, פאר פוילי־שע יודען אויף פסח-הילף פאר דער יודישער ארימער בעפעלקערונג.

די שטיצע וועט שוין אין די נאהענט־טעג פע־טיילט ווערען.

די קהלה הויבט אן פערטיילען פסח-שטיצע.

פרעזעס בורזינער האט אויסגעבארגט דער קהלה 5000 דאלאר

(-) די לאדזער קהלה האט נאך ביז היינט, נישט געקוקט אויף אלע בעשלו־סען, גארנישט געטון פאר דער פסח-אקציע.

די סיבה דערפון איז געווען א משום'ע: - נישטא קיין געלד.

נעכטען האט דער פרעזעס ה' בורזי־נער אויסגעבארגט 5000 דאלאר דער קהלה און שוין פון היינט אן וועט זיך אנהויבען דאס פערטיילען די פסח-שטיצע

פסח-שטיצע פון קולטור-אמט.

(-) דער לאדזער יודישער קולטור-אמט הויבט היינט אן צו פערטיילען די סאלאנען אויף פסח-שטיצע פאר די ארגאניזירטע ארבייטער.

היינט ווערען ארויסגעגעבען טאלא־נען פאר די ארבייטער פון די פאכען: טעקסטיל, בעקליידונג, האלץ, מעטאל־לעדער, פליישער, קעלנער, פריזירער.

מארגען, מיטוואך: טראנספארט, אפ־פאל-זאמלער און דערנעהרונג.

דאנערשטאג: ציטונגס-פערשפרייטער, צוקערלעך-ארבייטער, בוי, באלען-פא־קער, דרוקער, הענדעלס אנגעשטעלטע און אלע אנדערע.

שטיצע אויף יום-טוב איז פאר די אינטעלעקטועלע ארבייטסלאזע נישט אנגעקומען

(ס) פון די הענדעלס-אנגעשטעלטע פעראיינען ווערען מיר געוואויר, אז ביז היינט איז נאך נישט אנגעקומען קיין שום ידיעה, וועגען אסיגנירען, וועלכע ס'איז סומע אויף שטיצע פאר די אינ־טעלעקטועלע ארבייטער.

אויב די שטיצע זאל נישט אנקומען אין משך פון היינטיגען טאג, וואלט סיי ווי טעכניש אונמעגליך געווען דאס אויסצאהלען פאר יום טוב.

חול המועד פסח וועט געוויזן ווערען דער מייסטערווערק פון יודישען פילם קונ[סט]

„יודישע גליקען"

רעאליזירט פון „גאסקינא"-מאסק[ווע] לויט שלום עליכם'ס „מנחם מענדל" אויפגעפיהרט דורך ארטיסטען פון „הבימה"

אין **Grand-Kino**

פון פעראיין „בית לחם".

הגם דער בלימפל-טאג, וועלכען דער פעראיין „בית לחם" האט איינגעארדענט האט זיך צוליב'ן שלעכטען וועטער נישט איינגעגעבען, פלאנט דער פער־איין דאך א גרויסע פסח אקציע און האפט אויף דער אונטערשטיצונג פון דער געזעלשאפט.

א תכלית פאר פרויען.

אונזער שטאט איז רייכער געווארען מיט א נוצליכע אינסטיטוציע. עס האט זיך דא גע־עפענט (אויף פיעטריקאווער 86) אן'אפטיילונג פון דער „ווארשאווער פאך-אקאדעמיע", אונ־טער דער לייטונג פון דער בעוואוסטער מייס־טערין פון דער פאריזער פאך-אקאדעמיע פרוי דאברוצקא-ווישניעווסקא.

פרוי ווישניעווסקא, די אויטארין פון דעם בעקאנטען בוך: „די מעטאדען פון צושניידע־רייַ", איז בעשאנקען געווארען מיט דער גרעס־טער אויסצייכנונג „Grand Pris" מיט א גאלדענעם מעדאל און אן'עהרען דיפלאם אין פאריז, ראסטאוו, רוים און מארסייל. זי האט פערשטאנען אויסצוקלייבען און א קורצער צייט די שולע אויף א געהעריגער הויך.

אין דער שולע זענען פארהאן פערשידענע אפטיילונגען פון נאדעל-ארבייט.

אין דער ניי-אפטיילונג זענען פארהאן צוויי קורסען: איינער א קורצערער פאר בעל-הבית'־טעס, וועלבע ווילען זיך אויסלערנען נייען פאר איינענעם געברויך; דער צווייטער קורס, א גרינדליכער, פאר די וועלכע דארפען ארויס פון דער שולע אלס פאך-מייסטערינס. די שולע גיט זיי אויך ארויס דיפלאמען, וועלכע געבען די מעגליכקייט די אבסאלווענטקעס אויפצוע־פענען זעלבסטשטענדיגע ווארשטאטען אדער צו ווערען לעהרערינס פון האנד-ארבייט אין פאלקס־שולען.

די שולע ווייזט א לייכטערען וועג צו זעלבסט־שטענדיגקייט די מיידלעך און פרויען, וועלכע זוכען דעם וועג דורך גימנאזיעס, בזכהאלטעריע א. ד. גל. און בלייבען דאך שפעטער אויפ'ן טאטען'ס, אדער אויפ'ן מאנ'ס אויסהאלט.

Dr. med.
EYCHNER Jakób
Aleja 1-go Maja 16, Tel. 11-24
אינערליכע- און קינדער - קראנקהייטען.
נעמט אן פון 6—7, זונטאג פון 3—4.

די וואוינונגס-נויט צווישען די ארבייטער

די צילען פון ארבייטער-בוי-קאאפעראטיוו „פאראויס" צו בעקעמפען די וואוינונגס-נויט.

אין א געשפרעך מיט די אנפיהרער פון ארבייטער בוי-קאאפעראטיוו „פאר־אויס" וועגען די אויפגאבען און צילען פון בוי קאאפעראטיוו, האבען מיר בע־קומען פאלגענדע אינפארמאציעס:

כדי זיך צו בעקענען מיט דער גרוי־סער וואוינונגס-נויט צווישען די ארביי־טער, איז גענוג ארייגצושפאצירען אין ארבייטער-פערטעל און זיך צו איבער־צייגען, אז א בוידעם-שטיבעל, א מין פאציאסקע, אדער עפעס א נאסער פינ־סטערער קעלער, דינט שוין אלס לוק־סוס, ווייל מ'זיינדער זענען לחלוטין דירה לאז.

דאס געזעץ וועגען „שטעדטישע אויס־בויאונג" האט אפילו דעם צנין געזאלט לעזען, ארויסגעקומען איז עפיס אנ־דערש. איינצעלנע מענשען, וואס האבען פערשטאנען אויסצונוצען דעם מא־מענט, וואס די רעגירונג גיט לאנג-טער־מיניגע הלוואות, האבען זיך טאקי איינ־געשאפט, אויסגעבויט, א היבשע צאהל הייזער אבער די ארבייטער, וואס געהיי־סען האט עס, אז די רעגירונג גיט געלד צו בויען ארבייטער-וואוינונגען, האבען דערפון לגמרי נישט גענאסען, ווייל, וועל־כער ארבייטער האט א מעגליכקייט צו בעצאהלען א סומע פון קרוב 2 טויזנד זלאטעס פאר א שטיב מיט א קוך? אזוי ווי די שפאגעל-נייע ווירטס-לייט פון רע־גירונגס-געלדער דיקטירען, אדער א 2 הונדערט זלאטעס א קווארטאל ווי זיי פערלאנגען פאר'ן צווייטען יאהר.

די ארבייטער וואוינונגס קאאפערא־טיוון שטרעבען די אלע שוועריגקיי־טען אויסצומיידען און זארגען פאר די ארבייטער צו שאפען געזונדע און בי־ליגע וואוינונגען. דאס איז אויך דער ציל פון ערשט געגרינדעטען ארבייטער וואוינונגס-קאאפעראטיוו „פאראויס" אין אונזער שטאדט. דער קאאפעראטיוו „פאראויס" טראכט שוין צו בויען דאס ערשטע הויז פאר ארבייטער, אויף בערעק יאסעלעוויטש גאס 16 פון א פארטער מיט 4 שטאק. דאס הויז וועט ענטהאלטען 30 וואוינונגען פאר ארביי־טער-פאמיליען און ווערט איינגעארד־נעט מיט אלע בעקוועמליכקייטען.

זעלבסט-פערשטענדליך, אז פאר אנ־ארבייטער-קאאפעראטיוו, איז פרעמד דער מין פון דיקטירען מ'זיינדער זלא־טעס אבטרעט-געלד פאר א וואוינונג. דער קאאפעראטיוו „פאראויס" שטרעבט 1) צו פארביליגערן דאס דירה געלד פון זיינע מיטגלידער אין די הייזער צו וואס מ'טרעט צו צו בויען און 2) אז דאס דירה געלד זאל נאר בעטרעפען די ציגזען פון דער רעגירונגס-הלוואה.

ווי מיר ווערען געוואויר וועט די טעג זיך פארשטעלען א דעלעגאציע פון דערמאנטען קאאפעראטיוו פאר די רע־גירונג און וועט איבערגעבען אין א מעמאריאל א רייה פון אויסגעארבייטע פאסטולאטען, געשטיצט אויף אנ'אנקעט־טע, וואס וועט דורכ'ן זעלבען קאאפע־ראציוו דורכגעפיהרט ווערען ווענען די אלג. וואוינונגס-לאגע צווישען די לאדזער ארבייטער און פערלאנגען, אז די פראצענטער פון די רעגירונגס-קרעדיטען פאר ארבייטער-וואוינונגען, זאלען פער־קלענערט ווערען ביז 3 פראצענט פון הונדערט, און קרעדיטען פאר בויען ארבייטער-וואוינונגען, זאל געגעבען ווערען נאר ארבייטער-קאאפעראטיוון און געזעלשאפטען.

דער דערוויילינער אדרעס פון קאא־פעראטיוו „פאראויס" איז אין לאקאל פון פראפעס. ארב. פעראיין פון פליש איגדוסטרי בזשעזשינער 5.

----

16 אויסוואורפען פערגוואלדיגען א מיידעל.

די אומגליקליכע איז געפאלען אין חלשות.-ארעסטען.

(§) אין קאנסטאנטינ איז זונטאג פאר־געקומען א „הולאנקע" אין דער וואוי־נונג פון א געוויסען וולאדיסלאוו יאס־זשעמבסקי.

דארט האט זיך אויך געפונען די 15-יעהריגע מאריאננא טאל, וועלכע האט מיט איהר שעהנקייט צוגעצויגען אויף זיך די אויפמערקזאמקייט פון אלע אנ־וועזענדע יונגעלייט.

אין א געוויסען מאמענט האט דער 20 יעהריגער וולאדיסלאוו סקאזשינסקי ארייגעשלעפט מאריאננא'ן אין דער סטאדאלע און זי דארט פערגוואלטיגט.

נאך איהם זענען אריין נאך 15 חברה-לייט און אלע האבען זיי אויס געפיהרט איבער דער שוואכער מאריאנ־נא א גוואלד'טהאט.

דאס מיידעל איז געפאלען אין חלשות. ווען זי איז צו-זיך געקומען האט זי וועגען אלעם מיטגעטיילט איהרע קרובים. וועלכע האבען מודיע געווען די פאליציי.

9 פון די אויסוואורפען זענען ארעס־טירט געווארען. די איבריגע 6 זענען אנטלאפען.

בייליד.
דעם טיפסטען מיטלייד דריק איך אויס מיין חשוב'ען פריינד, פרעזעס פון בעקער־מייסטער-פעראיין ה' מאיר גאלדבערג צום פריהצייטיגען טויט פון זיין אונפערגעסליכער
פרוי
אין דער ארבייט פאר אונזער זאך זאלט איהר א טרייסט געפינען.
משה נאוואראסקי.
576

טיף גערירט פון גרויסען אומגליק, וואס האט געטראפען אונזער ג' מיטגליד ה' מאיר גאלדבערג צוליב'ן פריהצייטיגען טויט פון זיין געליבטער פרוי
ג. ע. חנה'טשע
דריקען מיר אויס אונזער טיפסטען מיטגעפיהל.
המקום ינחם אתכם בתוך שארי אבלי ציון וירושלים. די פערוואלטונג
פון „מחזיקי חולים", קילינסקא 120
582

הרינו מביעים בזה את השתתפותנו החמה לחברינו מר מרדכי גילר
למות עליו
אמו ז"ל
בעבודתו לטובת בנין ארצ[נ]ו ימצא נוחם.
ועד ההסתדרות הציונית בלודז
ועד „קרן היסוד"
הועדה המאוחדת לקרן הקימת לישראל
585

בייליד.
דעם טיפסטען מיטלייד דריק איך אויס מיין פריינד און חבר, פרעזעס פון בעקער־מייסטער-פעראיין ה' מאיר גאלדבערג צו דעם גרויסען אומגליק, וואס האט איהם געטראפען מיט'ן טויט פון זיין
פרוי
און פון טיפען הארצען זאג איך איהם המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים.
פערוואלטונגס-מיטגליד א. פודלאווסקי.
577

521

אויף פסח הבע״ל

טהוען מיר אייך אָנצומעלדען דעם פון לאַנגע יאָהרען בעקאַנטען און זעהר פיינען כּשר'ן פּסח'דיגען

פראַנק קאַפע-צוזאַטץ

אין קיסטען און רונדע פּאַקונג.

צו אַזוי צרכ׳ינגט בהכשר גמור אונטער דער אויפזיכט פון הה"ג הג' מ' יעקב פּרענקעל תאומים שליט"א אבד"ק פּאַדגורזשע והגליל, וחותנו הרהמאה"ג וכו' מ' חיים קאַננער שליט"א. 1404

Henryka Franka Synowie

Fabryka Środków Kawowych S. A.

SKAWINA—KRAKÓW.

ווען וועלען בעפרייט ווערען די „פונקציאָנערען" פון 1904?

די „פונקציאָנערען" פון יאָהרגאַנג 1904 זענען, ווי בעוואוסט, בעת דער לעצטער בעפרייאונג (פון 17 טען ביז 21 טען מערץ) פון יאָהרגאַנג 1904, געבליבען פערהאַלטען אין מיליטער. איצט דערוויסען מיר זיך, אַז די בעפרייאונג פון די „פונקציאָנערען" פון יאָהרגאַנג 1904 וועט פאָרקומען נישט שפּעטער, ווי אין מאָנאַט מאַי (פערשטעהט זיך, אַז דאָס גילט מיינט מען די ערשטע „טורע" ד. ה. די „פונקציאָנערען". וואָס זענען אַריינגעצויגען געוואָרען אין די מיליטערישע רייהען אין פערלויף פון מאָנאַט אָקטאָבער 1925).

די דאָזיגע פונקציאָנערען וועלען פון זייערע פונקציעס צוריקגעצויגען ווערען אין די פולקען און אין פערלויף פון אַ טאָג-צוויי, וועלען זיי ווערען אַהיימגעלאָזט און בעקומען מיליטערישע ביכלעך.

פּראָטעסטען געגען די טעלעפאָן-„צעהלערס".

(ס) אויף אַ ספּעציעל-אָפּגעהאַלטענער פערזאַמלונג פון די לאָדזער האָטעל-איינגענטימער איז בעשלאָסען געוואָרען אַרויסצושיקען צו דער „פּאָסט"-צענטראַלע אַ פּראָטעסט געגען דעם איינפיהרען די „צעהלער ס".

אין דער פּראָטעסט-רעזאָלוציע ווערט אָנגעוויזען, אַז אין די האָטעלען קען מען בשום אופן נישט בענוצען די געסט דאָס בענוצען זיך מיט'ן טעלע פאָן און צאָהלען פאַר יעדען שמועס קען מען אויך נישט.

* *

די לאָדזער סוחרים - פעראיינען האָבען בעשלאָסען צו רופען ספּעציעלע פערזאַמלונגען, כּדי צו פּראָטעסטירען געגען די טעלעפאָן - „צעהלערס". און אויפצופאָדערן צו באָיקאָטירען די טעלעפאָנען.

די שקל אַקציע אין לאָדז.

דער שקל-קאָמיטעט איז מודיע דאָס ס'איז שוין אָנגעקומען שקלים פאַר'ן יאָהר תרפ"ז, די ציוניסטישע פּאַרטייען און אָרגאַניזאַציעס דאַרפען אין משך פון דער וואָך קומען אין סעקרעטאַריאַט פון שקל קאָמיטעט, כּדי אָבצונעהמען דעם סכום שקלים, וואָס ס'איז פאַר זיי בעשטימט, ווי ס'איז פאָראויסצוזעהען וועט די היי-יעהריגע שקל-אַקציע אַרויסרופען אַ גרויסע פּראַאינטערעסירונג צווישען אַלע קרייזען פון דער יודישער בעפעלקערונג אין אונזער שטאָט, דאָס איז שוין דערפאַר, וואָס דער שקל איז אַ איינהייטליכער פאַר אַלע, דער שקל האָט וואַהל-רעכט צום קאָנגרעס, וואָס קומט זיך צונויף דאָס יאָהר אין חודש סעפּטעמבער און האָט אַ בעזונדערע מאָראַלישע וויכטיגע בעדייטונג אַלס יובל קאָנגרעס צו דער 30 יעהריגער עקזיסטענץ פון דער ציוניסטישער אַלוועלטליכער אָרגאַניזאַציע. אַלע ציוני סטען אָהן אונטערשיד פון שאַטירונגען וועלען געוויס אָנשטרענגען אַלע זייערע פעהיגקייטען בכדי צו פערקויפען אַ וואָס גרעסערע צאָהל שקלים. דער פּרייז פון היי-יעהריגען שקל אין פּוילען איז נור איין זלאָטי. די שקל אַקציע אין לאָדז ווערט איצט געפיהרט נור צווישען אָרגאַניזירטע ציוניסטען. מיטגלידער פון ציוניסטישע אָרגאַניזאַציעס דאַרפען אין משך פון 2 וואָכען אויסקויפען דעם שקל. אין אַלע ענינים פון שקל דאַרפען מען זיך ווענדען אין סעקרעטאַריאַט פון שקל-קאָמיטעט וואָס ס'געפינט זיך אין ציוניסטישען ביוראָ צעגעלניאַנע 4 און איז מעמיג טעגליך פון 9 ביז 2 מיטאָג.

זאַל פילהאַרמאָניע, נאַרוטאָוויטשאַ 20

טעלעגראַמע!!!

פון זונטאָג, ד. 1 טאָג פסח

הויבען זיך אָן די גאַסטראָלען פון וואַרשאַווער יודישען קליינקונסט-טעאַטער

„סמבטיון"

געניערס לצוט מאָרגען!

פון קרן-קימת-לישראל.

פּסח-אָוענד.

מאָנטאָג, דעם צווייטען טאָג פסח אָרדענט איין דער קרן-קימת-קאָמיטעט אין זאַל פון „הזמיר" אַ פּסח-אָוונד לטובת דעם יודישען נאַציאָנאַל-פאָנד.

צום אָוונד איז צוגעגרייט געוואָרען אַ זעהר רייך ליטעראַריש-מוזיקאַלישער פּראָגראַם, אין וועלכען עס וועלען זיך בעטייליגען די בעסטע קינסטלערישע כּחות פון אונזער שטאָדט. נאָכ'ן פּראָגראַם טאַנץ אויף אַ גאַנצע נאַכט ביי אַ גוטען אָרקעסטער.

נדרים-אַקציע.

אין די היינטיגע פּסח-טעג האָט די לאַנדעס-צענטראַלע פון קרן-קימת-לישראל אין פּוילען בעשלאָסען אָדורכצופיהרען אַ גרויסע גדרים-אַקציע אין די שוהלען.

דאָס קרן-קימת-ביוראָ ביי אונז אין שטאָדט האָט צו דעם צוועק פונאַנדערגעשיקט צו די גבאים פון די שוהלען ספּעציעלע צירקולאַרען, אין וועלכע זיי ווערען געבעטען צו זאָרגען, אַז די מתפּללים זאָלען בשעת די עליות אין פּסח, מנדר זיין לטובת דעם יודישען נאַציאָנאַל-פאָנד.

אין משך פון די פּסח-טעג וועלען געהאַלטען ווערען רעדעס אין שוהלען וועגען דער בעדייטונג פון קרן-קימת-לישראל פאַר'ן אויפבוי פון ארץ-ישראל.

פון מאַרק שוואַרץ'ס אויס-אויסשטעלונג.

די אויסשטעלונג פון מאַרק שוואַרץ אין גאַלערעם זאַל פון גראַנד האָטעל האָט אַרויסגערופען אַ גרויסען אינטערעס ביי די ליבהאָבער פון קונסט. אין פערלויף פון נעכטיגען טאָג האָבען די אויסשטעלונג בעזוכט פיל אָנגעזעהענע לאָדזער פערזענליכקייטען פון דער קינסטלערישער וועלט. די אויסשטעלונג מאַכט זעהר אַ גוטען איינדרוק.

וועגען בית מחסה-לזקנים און חתונות

(בריף אין רעדאַקציע).

מיט אַ צייט צוריק האָבען מיך בעזוכט צוויי זקנים, וואָס זענען מיר צעהנדליגער יאָהרען גוט בעקאַנט פון דער בעסטער זייט, ביידע תמיד רעעלע פאַבריקאַנטלעך געוועזען, ס'איז מיר גאָר נישט איינגעפאַלען, אַז זיי זאָלען דאַרפען אַ שטיצע פאַר זיך. איך פרעג די יודען, וואָס עס הערט זיך, נאָר קוים האָב איך ס'וואָרט געענדיגט, איז איינער פון זיי אַרויס מיט אַ געוויין און געבליפעט, אַז ער האָט קוים געקענט אַ וואָרט אַרויסרעדען, דאָ מישט זיך אַריין דער צווייטער יוד אַלס שתדלן און דערצעהלט מיר די טרויעריגע לאַגע פון דעם וויינענדיגען יוד, אַז ס'בלייבט איהם נישט מעהר ווי צו געהען אין „מושב זקנים".

איך ענטפער איהם, אַז אין „מושב זקנים" איז נישט אַזוי לייכט אַריינצוקומען, עס וואַרטען אויף דעם גליק אַריינצוקומען אין „מושב זקנים" קרוב 300 נפשות און דער נייער בנין געהט מיט לאַנגזאַמע שריט פאָראויס, ווייל די שטאָט העלפט ווייניג צו צום אויספערטיגען א.אז.וו.

*

בנתים האָט זיך דער וויינענדיגער יוד בערוהיגט און אַליין גענומען רעדען מיט תחנונים און דערצעהלען זיין פערלעגענהייט, אַז ס'האָט געקענט אַ שטיין פון ארט ריהרען, ס'איז איהם נישט אַריין אין רעיון, האָט ער געזאָגט, אַז ער אַלס לאָדזער קינד, וואָס איך האָב געקענט זיין פאָטער און זיידע, זאָל דאַרפען אָבגעבען אַ ביטע און שטעהן אין דער רייהע און ביז זיין נומער וועט קומען זאָל ער צוברענגען די צייט ערגער ווי אין גהינום און אויפפּאַנצ אויסנעבראָכען אין אַ הילכיג געוויין.

דאָס פערביטערטע האַרץ וויל נישט וויסען פון תירוצים, זי ברויכט הילף און רעטונג, וואָס פריהער און נישט איינער פון זיי קוקט קרום אויף אונז גבאים און פערוואַלטונגס-מיטגלידער און מאַכען אונז פאָרוואורפע, זייער פערביטערט האַרץ האָט קיין צייט נישט זיך אָבצוגעבען חשבון, אַז דער „וכל מי שעוסקים בצרכי צבור באמונה", איז דאָס אויך געמיינט נישט צוצונעהמען זקנים אויסער דער רייהע. כּל הקודם זכה, לומדים האָבען טאַקע פּאָרצוג, נאָר אויך אין דער רייהע.

מיר זוכען נייע איינקונפטע פאַר'ן „מושב זקנים", געבוג בכבוד'ע פאַמיליעס וענען דאָ, וואָס דאַרפען חתונה מאַכען קינדער און, די גרויסע הוצאות און אומבעקוועמע וואוינונגען שטערען זיי, צו מאַכען-זעלער האָבען זיי קיינע כחות, די סינאַגאָגע איז זיי צו טייער, ביי די דיינים קוקט ביי זיי אויס אָרים און שלא בכבוד און, ביי זיך אין שטוב איז אומבעקוועהם, האָט די פערוואַלטונג פון „בית מחסה לזקנים" בעשלאָסען אָבצוגעבען די נייע שוהל אויף צונעהמען חופּה וקדושין, ראשית איז עס דאָך אַ מקום קדוש, וואו אונזערע אבות אבותינו פלעגען דאָרט חופּות שטעלען, דאַן איז עס אַ גרויסער זויבערער רוים, וואו אַ גרויסער עולם האָט בעקוועם, קיינע פאַרשווענדונג טען אויף קאָסטען איז נישט דאָ, און ווילט זיך איינעם מאַכען אַן אויפנאַהמע פאַר ווייניג מחותנים און געסט, זענען פערהאַנדען עקסטראַ נעבען צימער, (מיט די זקנים און זקנות האָט דאָס קיין געמיינשאַפטליכעס) עס זענען שוין געוועען עטליכע חתונות און די מחותנים זענען זעהר צופרידען געוועזען.

ב. א. גליקסמאַן.

מעלדונג.

אַכטונג.

אויף דאָנערשטאָג 8,30 אַ זייגער אין אָוונד ווערט צוזאַמענגערופען אַן אַלגעמיינע זביורקע פון דער 1-טער פּלוגה ביי די אָרג. „השחר" ברית טרומפּלדור, פּיעטריקאָווער 85,

די מיטגלידער ווערען אויפגעפאָדערט פּינקטליך צו ערשיינען. חזק ואמץ!

591 ראש הפּלוגה.

Dr. med. I. WAJNBERG

Cegielniana 47, tel. 26-02

אינערליכע קראַנקהייטען, ספּעצ. פאַר לונגען- און האַרץ-קראַנקהייטען, בעשטראַלונגען מיט קינסטליכע בערג-זון.

נעמט אָן פון אַכט'טאָג.—5 ב 3

צו דער פערלאָבונג פון פרל.

העלא גרינבערג מיט ה' סאַמועל לעווי

ווינשען מזל אַלדאָס-גוטס!

י. ראָזענבערג, מ. עלבוים.

מאַלי פּיקאָן, פּאָלא נעגרי, ראַמאָן נאָוואַראָ

האָבען זייער ערפאָלג צו פערדאַנקען זייער שעהנהייט!

ווילסטו אויך זיין שעהן???

טאָ קויף איין אויף פסח דיין קאָסמעטיק, ווי: פּודער, זייף, קעלנישע בלומען-וואַסערן, פּערפומען, פערשידענע קרעמען אינ- און אויסלענדישע צו די שאַרפסטע קאָנקורענץ-פּרייזען

נור ביי דער רעעלסטער און סאָלידסטער פּערפומעריע פון

J. DRUKIER

11 ZAWADZKA 11

פאַר ענגראָס סטע-גרעסערער ראַבאַט!

בעמ.: דאָס בעזוכען מיין געשעפט איז אָהן קויפצוואַנג.

מענער-היטען

אין גרויסען מאָדערנעם אויסוואַהל צו קאָנקורענץ-פּרייזען

בעקומט איהר נאָר ביי

מ. קאַפּעלושניק

8 קאָנסטאַנטינער 8.

1788 איך נעהם אויך אַ היטען צו פאַסאָנירען.

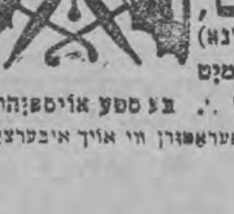

שוינט אייער געלד!

און קויפט

שירמס און שטעקענס

נור אין דער שירם-ווערקשטעל פון

ס. פיינענבוים,

נאַרוטאָוויטש 19 (דזשעלנאַ)

ווייל איהר קענט דאָרט קויפען מיט 25% ביליגער ווי אין אַנדערע. בעסטע אויספיהרונג.

בעמ.: ס'ווערט אָנגענומען אַלע רעפּאַראַטורען ווי אויך איבערציהען.

דיוואַנעס

אין פערשידענע מוסטערן און גרויסען פון 8 זל. אָן

טישטיכער (בונט), לויפערס, פּוסטאַטען, קאָקאָסמאַטען, פון דעם פאַבריקס-לאַגער פון דער טאַמאַשאָווער מעבעל-פאַבריק A. MÜLER Tow. Akc.

עמפּפעהלט צו פאַבריקס-פּרייזען

E. GIESSER, Łódź

Piotrkowska 84, tel. 51-41.

ס'איז אָנגעקומען אַ ביליגער אויספערקויפס-טראַנספּאָרט פון דיוואַנעס. 581

עלילת-דם-העצער ביי דער אַרבייט.

אַ אינטעליגענט קריסטליך פרוילין פערקלייַדט זיך פאַר אַ דינסט, נעמט אָן אַ פּאָסטען ביי אַ מיעליצער ייד און פערשלעפּט זיין קינד.-געהיימניספולער צוועק פון דער מיסיע.

דער פסח איז נאָהענט, — און דער עלילה-דם סעזאָן איז אין פולען ברען. אט וואָס עס האָט אין לעצטע טעג פּאַסירט אינם מערב-גאַליצישען שטעטעל מיעלעץ:

צום דאָרטיגען זייגערמאַכער ה' גאָלדמאַן האָט זיך געמעלדעט אַ שיקסע, ער זאָל זי צונעהמען פאַר אַ דינסט. זי האָט אַפילו נישט געהאַט ביי זיך קיין שום דאָקומענטען, נאָר אַזוי ווי זי האָט צוגעזאָגט צו ברענגען איהרע פּאַפּירען אין עטליכע טעג אַרום און מחמת זי האָט נישט געשטעלט קיין גרויסע פאָדערונגען, האָט מען זי אויפגענומען.

באַלד אין דער ערשטער שעה, ווען זי האָט איבערגענומען דעם פּאָסטען, האָט מען זי געשיקט עפּעס קויפען אין אַ געוועלב אַריין. אַזוי ווי אָבער די דינסט איז אין דעם שטעטעל אַ פרעמדע און האָט נישט געוואוסט, וואו צו געהן, האָט מען איהר מיטגעגעבען דאָס פיר-יעהריגע מיידעלע פון'ם זייגערמאַכער, זי זאָל איהר ווייזען וואו דאָס בעטרעפענדע געוועלב געפינט זיך. זעענדיג זיי ביידע געגאַנגען, די דינסט מיטן קליינעם מיידעלע, און נישט צוריקגעקומען. האָט מען גענומען זיי זוכען, צו ערשט אין דער שטאָט און דערנאָך אין די שכנות'דיגע דערפער, ביז מ'האָט שוין שפּעט אין אָוועגד געכאַפּט די שיקסע מיט'ן קינד אַזש דריי מייל הינטער דער שטאָדט, נישט ווייט פון דער ווייסעל.

די יודען האָבען זיך געשעצט גליקליך, וואָס דאָס פערשוואונדענע קינד איז אַ יודיש'ס, ווייל ווען אַזאַ מעשה וואָלט חלילה פּאַסירט מיט אַ קריסטליך קינד, בפרט אַ וואָך פאַר פסח, וואָלטען זיך די יודען געווען געמעגט אַסעקורירען... די אַנטיסעמיטען, האָבען זיך אָנגעהויבען צו סור'ען, אַז דאָס יודישע קינד האָבען די יודען אוראי ערגיץ פערשטעקט, און זיי זוכען עס מיט אַ כיון כדי אָפּצווענדען די אויפמערקזאַמקייט פון דער פערשוואונדענער קריסטליכער דינסט, וועלכע די „זשידעס" האָבען געוויס געהרג'עט, כדי צו בענוצען איהר בלוט צו די מצות...

צום גליק האָט מען די דינסט מיט'ן פערשלעפּטען קינד געכאַפּט נאָך רעכט צייטיג, נאָך איידער זי האָט בעוויזען איבער דער ווייסעל אַריבערצושוואַמען זיך קיין קאָנגרעס-פוילען, ווי זי האָט געפּלאַנט, און וואו יעדע שפּור פון איהר וואָלט זיכער געווען פערשוואונדען.

דאָס קינד האָט אויף דעם גאַנצען וועג געוויינט, אַז עס וויל אַהיימגעהען צו דער מאַמען; אויף וואָס די דינסט האָט דעם קינד איינגערעדט, אַז זיי „בלאָנדזשען" און זי זוכט דעם וועג אַהיים... צו די דאָרפס-פויערים ווידער, וועלכע האָבען זיך געחידושט, וואָס אַ שיקסע פיהרט אַ וויינענדיג קינד, וועלכעס וויל געהן אַהיים צו דער מוטער האָט די שיקסע געטענה'ט, אַז דאָס קינד איז איהרס אַ שוועסטערס פון קאָנגרעס-פוילען, צו וועלכער זי געהט מאַקי איצט.

מען האָט די שיקסע אַרעסטירט און זי באַלד אָפּגעפיהרט אין מיעלעצער קרימינאַל. דאָ האָט זיך אַרויסגעשטעלט אַז די מכלומרשטע דינסט-שיקסע איז באמת גאָר אַ אינטעליגענט פריילין און אַ ראַפינירטע בחורטע דערצו, אַז זי טראָגט גאָר, מעשה פריצה, זיידענע וועש, און קען אויך דייטש און פראַנצויזיש, דערביי דערמאָהנט מען זיך אין שטעטעל, אַז זי האָט געזוכט אַ דינסט-פּאָסטען דוקא ביי אַ יוד, און דאָס נאָר ביי אַ זעלכען, וואו ס'זענען דאָ קליינע קינדער. די אינטעליגענטע און דורכגעטריבענע שיקסע האָט אַלזאָ שוין לכתחילה אויפגענומען דעם פּאָסטען ביים זייגערמאַכער מיט ספּעציעלע כונות וואָסערע כונות דאָס זענען געווען — דאָס חעט זיין די אויפגאַבע פון דער אויספאָרשונג פעסטצושטעלען. דערווייל וויל די ראַפינירטע שיקסע נישט רעדען קיין וואָרט; זי ענטפערט בכלל נישט מ'קען פון איהר אַפילו נישט אַרויסבעקומען ווי זי הייסט, ווער און וואָס און פון וואַנען זי איז.

מען איז זיך אָבער משער, אַז זי איז אַ מיטגליד פון אַ אָרגאַניזירטער עלילת-דם-באַנדע, אַז זי האָט דאָס יודישע מיידעלע געוויס געוואָלט פערשלעפּען ווייט ווייט, אין אַ פרעמדער געגענד אין קרוין-פוילען, אַז דאָרטען ערגיץ דאָס קינד הרג'ענען און אונטערוואַרפען די זשידעס, — צו פאַבריצירען אַ בלוט-בילבול!

אַז די דאָזיגע השערה איז נישט גלאַט אַזוי געזויגען פון פינגער, בעווייזט אויך דער פאַקט, וואָס מיט דער אַרעסטירטער מכלומרשטער דינסט-שיקסע האָבען זיך ת'כף פּעראינטערעסירט די שטעטלישע ראַזוואַיאָווצעס און אַפילו אַ מיטאַרבייטער פון אַ קראָקעווער אַנטיסעמיטיש בלעטעל. (מ—ן)

Dr. Z. Rakowski
ספּעציאַליסט פאַר אויערען-, נאָז-, האַלז- און לונגען-קראַנקהייטען.
קאָנסטאַנטינאָווסקאַ 9 טעלעפאָן 27-81
שפּרעכשטונדען פון 12 ביז 2 און פון 5 ביז 7. נעמט אויך אָן אין לעטשניצע זעראָשער 17 פון 10—11 און פון 2—3 נ.מ.

טעאַטער „סקאַלאַ", צעגעלניאַנאַ 18.
גאַסטשפּילען פון וואַרש. יוד. קונסט-טעאַטער „וו.י.ק.ט."
אונטער דער לייטונג פון
אידאַ קאַמינסקאַ און זיגמונד טורקאָוו
אונאָפרופליך לעצטע 3 געזעגנונגס-פאָרשטעלונגען
זונטאָג, דעם 17. אַפּריל, דעם 1. טאָג פסח, 3.30 נאָכמ.
„דער געדאַנק"
טראַגעדיע אין 4 אַקטען מיט אַ פּראָלאָג פון ל. אַנדרעיעוו.
מאָנטאָג, דעם 18. אַפּריל, דעם 2. טאָג פסח, 3.30 נאָכמיטאָג - דעם
אָרימאַנ'ס מזל
קאָמעדיע אין 4 אַקטען פון סעמיאָן יושקעוויטש.
מאָנטאָג ד. 18 אַפּריל, 8.30 אָוו.
דער רבי
דראַמע אין 4 אַקטען פון אָסיפּ דימאָוו.
אַנסאַמבל פון „וויקט" לויט'ן א.ב.: פרויען: אַלטבוים סאָניע, קאַמינסקאַ אידאַ, ראַפּעל מרים. הערען: גרודבערג יצחק, דאַמב אדם, הירשפעלד זלמן, טורקאָוו זיגמונד, מאַנדעלבליט יעקב, מעלמאַן מאיר, מאַקסימאָוו מ. עפּשטיין בנימין. אָנהויב פון די פאָרשטעלונגען: פּינקטליך האַלב 9 אָוונד.
רעזשי: זיגמונד טורקאָוו. 578 אַדמיניסטר.: מ. מאַקסימאָוו.

וואַרשאַוער יודישער סטודענט פערלאָזט ווייב און קינד

און האָט חתונה מיט אַ כינעזערין.

אין יאָהר 1902 האָט פריילין חנה פ. די טאָכטער פון אַ'אָנגעזעהענעם חסידישען סוחר אין גושיבאָווער געגענד זיך בעקענט מיט דעם סטודענט פון מעדיצינישען פאַקולטעט, משה גראָס. זי האָט זיך אין סטודענט פערליבט און טראָץ אַלע בעמיהונגען פון איהר פאָטער דעם שדוך צו שטערען, האָבען זיי חתונה געהאַט און באַין ברירה, האָט דער פאָטער זיך געמוזט מיט איהר איבערבעטען.

צוויי חדשים נאָך דער חתונה איז גראָס צונעגומען געוואָרען צום מיליטער און שפּעטער, ווען ס'האָט זיך אָנגעהויבען די רוסיש-יאַפּאַנישע מלחמה איז ער אָוועקגעשיקט געוואָרען נאָהענט צום פראָנט, וואו ער איז אַריין אין אַ מיליטערישען שפּיטאָל.

פון דאַן-אָן האָט דאָס ווייבעל וואָס האָט דערווייל געבוירען אַ מיידעלע — פון איהר מאַן קיין שום ידיעה נישט בעקומען און זי איז שוין זיכער געווען אַז ער איז אין איינע פון די שלאַכטען אומגעקומען. צוליב דעם אָבער, וואָס זי האָט נישט געהאַט קיין בעווייזען, אַז ער איז ווירקליך אומגעקומען האָט זי נישט בעקומען קיין היתר און דעריבער נישט געטאָרט חתונה האָבען.

האָט זיך דאָס ווייבעל געמאַטערט מיט איהר קינד, ביז עס איז געוואָרען אַביסעל עלטער, זי האָט עס אָבגעגעבען אין אַ שולע און אַליין זיך גענומען צום האַנדעל. קיין גליקען האָט זי אַפילו ביים האַנדעל נישט געמאַכט, אָבער זי האָט צוביסלעך פערדינט און זי האָט דערפון זיך מיט'ן מיידעל ערנעהרט און געגעבען די טאָכטער אַ גוטע ערציהונג.

ערשט מיט 5 יאָהר צוריק, האָט דאָס ווייבעל בעקומען עפּעס אַ ידיעה, אַז איהר מאַן זאָל זיך האָבען געפונען ערגעץ אין טיעף סיביר, וואו ער וואוינט מיט אַ צווייטער פרוי. געגלויבט וואו ער געפינט זיך, האָט זי נישט געוואוסט.

נאָר זי האָט שוין נישט גערוהט, אָבגעקלאַפּט די טהירען אין ראַבינאַט, אין פרויען-פעראיין, פרויען-שוץ. כוף כל סוף האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז די מיה איז נישט געווען אומזיסט און נאָך 4 יאָהר זיכען האָט זי ענדלעך בעקומען אַ זיכערע ידיעה, אַז איהר מאַן געפינט זיך אין סיביר, אין אַ שטעדטעל נישט ווייט פון מאַנדזשוריען. דאָרט וואוינט ער מיט זעהר אַ רייכע כינעזישע אַדעלינע פרוי און האָט שוין אויך 5 דערוואַקסענע קינדער.

אין דעם בריעף, וואָס דער דאָרטיגער ראַבינער — צו וועמען די פרוי האָט זיך דורכ'ן ראַבינאַט געווענדעט — שרייבט צו איהר, ווערט געזאָגט פאָלגענדעס:

„נישט אַזוי לייכט איז מיר אָנגעקומען אייער מאַן צו זעהן. ווען איך בין אַרויסגעפאָהרען אין זיין פּאַלאַץ און געמאָלדען, אַז איך וויל זעהן דעם הערר אַליין, האָבען מיר די „דינסט-מיידען" אָנגעהויבען אויספרעגען און אויספאָרשען און ווען איך בין שוין געווען איינגאַנצען „כשר", האָט מען מיך ערשט אַריינגעפיהרט אין אַ זאַל, וואו ס'האָט מיך אויפגענומען נישט אייער מאַן נאָר זיין ווייב — די כינעזערין. פערשטעהט זיך, אַז איך האָב איהר נישט געקאָנט דערציהלען, נאָך וואָס איך בין געקומען און איך האָב אָנגעהויבען זאָגען פערשידענע תירוצים. מיסטאָמאָל איז זי געוואָרען שרעקליך בייז, אָנגעהויבען שרייען אויף כינעזיש און דיזעלבע דינסט-מיידען האָבען מיך אָנגעהויבען פיהרען איבער פערשידענע קאָרידאָרען, ביז מ'האָט מיך אַריינגעפיהרט אין אַן אַנדערען זאַל. לויט ווי מ'האָט מיך ביים פיהרען געהיטען, בין איך זיכער געווען, אַז איך וועל שוין פון דאָרט קיין לעבעדיגער נישט אַרויס געהן, באַלד אָבער איז אַריינגעקומען ער, גראָס אַליין, און ווען איך האָב איהם דערציהלט וועגען וואָס איך בין געקומען, האָט ער פּראָבירט לייקענען, אַז דאָס איז ער. אָבער צום סוף, האָט ער זיך שטאַרק פונאַנדערגעוויינט און זיך מודה געווען, אַז דאָס איז ער, אַז ער האָט די גאַנצע צייט נישט אויפגעהערט צו קלערען וועגען זיין ווייב אין וואַרשאַ, אַז אויך די כינעזערין — מיט וועלכער ער האָט נישט חתונה געהאַט געזעצליך — ווייסט, דאָס ער האָט איבערגעלאָזט אין וואַרשאַ אַ ווייב און אַז ער האָט זיך שוין לאַנג געזאָלט „אַריבערכאַפּען קיין וואַרשאַ, אָבער די כינעזערין ערלויבט איהם נישט און אַז זי זאָגט ניין, איז — ניין".

צו דעם דאָזיגען בריעף ליגט אויך ביינעלעגט אַ קליין בריוועל, וואָס משה גראָס אַליין האָט אָנגעשריבען און אַ באַנקנאָט פון 10 ענגלישע פונט.

אין בריעף דערצעהלט דער מאַן, אַז מיט דער כינעזערין האָט ער זיך בעקאָנט בעת דער רוסיש-יאַפּאַנישער מלחמה אין מיליטערישען שפּיטאָל, וואו זי האָט געאַרבייט אַלס פריוויליגע קראַנקען-שוועסטער.

ווייטער שרייבט ער, אַז ער וועט זיך בעמיהען איהר פון צייט צו צייט צו שיקען געלד און ער בעט דאָס ווייב זי זאָל צו איהם נישט שרייבען קיין בריעף.

נעכטען איז דאָס ווייבעל געקומען אין ראַבינאַט און געבעטען, מען זאָל איהר העלפען אַרויסבעקומען פון איהר מאַן אַ גט און אַביסעל געלד אויף נדן פאַר דער טאָכטער.

רעטשניצע פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען
בושעווסקער 11, טעל. 37-63
אָפען פון 9 פריה ביז 7 אָוונד

ד"ר וואַליצקי	נאָז, האַלז, אויערען-קר.	4—3
ד"ר טרישנער	קינדער-קראַנקהייטען	12—9½ 5—4
ד"ר שיפמאַן	אינערליכע קראַנקה.	1—11 6—5
ד"ר לוביטש	הויט-און געשלעכט קר.	2—12
ד"ר שמירגעלד	נערווען און גהמטענע קר.	5—1
ד"ר גאָלדבלאַט	אייגען-קראַנקהייטען	2—12.30
ד"ר עליאַסבערג	כירורגישע קראַנקה.	— 1
ד"ר בערנסאַי	פרויען און געבורטס-הילף	4—3

ספּעציעל-קאַבינעט פיר, שפּר דורכשטראַלונגען מיט שטראַלען א. ז. ו. ספּעקטען-שטראַלען, קוואַרץ-לאַמפּ, מיקראָסקאָפּישע בלוט-און-באַקטעריאָלאָגישע אונטערזוכונגען, מאַסאַזשען, עלעקטריזאַציע, אָפּעראַציעס. אויף פאָדערונג — וויזיטען אין שטאָט. — אין לאַבאָראַטאָריום ווערען געמאַכט אַלע ארט אַנאַליזען, ווי אויך פלעגעמע און בלוט. 2120
אימפונגען געגען שקאַרלאַטין.
ביי דער רעטשניצע איז געעפענט געוואָרען אַ רענטגענישער קאַבינעט
עס געהעהרען צו:

ד"ר זילבערשטיין	צאָהן-ערצט	10—2 נ.מ.
ד"ר לאָושינסקאַ סמאַראָפּאַלסקאַ	צאָהן-ערצט	7—3

קונסטליכע ציינער, קרוינען, פּלאָמבען א. ז. וו.
די רעטשניצע איז אויך געעפענט זונטאָג.

Dr. med.
L. Pikielny
ספּעציעל-ערצט פאַר
נירען, בלאָזען און
האַרץ - קראַנקהייטען
Nawrot 8,
telefon 19-90.
עמפּפאַנגט פון 4—7 אָוו.

Dr. ADAM
GROSGLIK
Al. Kościuszki 27,
tel. 51-78
הויט און וועגערישע קראַנקה. רענטגען און ליכט-היייל אינסט. נעמט אָן פון 4—7 אין אָוונד.

הייל-פעדאַגאָגישע
קורסען
פאַר שוואַכבעגאַבטע און שווערערציהבאַרע קינדער. שפּראַכשטערונגען (שטאַמלען, מוטיזם).
Dr. med. A. Szmirgeld
נערווען - ערצט.
עלעקטריזאַציעס, ליכטהייל-אַפּאַראַטען.
CEGIELNIANA 6,
tel. 51-89
עמפּפאַנגט פון 5 — 7 אָוונד.

פערקויפט נישט אייערע דיוואַנעס
44 מעבעל 44
פעלצען, ניי-מאַשינען סאַמאָוואַרען א. אז. וו. בעסער איהר איבערצייגט אייך נישט ביי די פירמע
44 Ch. ŁAZNIK 44
גדאַנסקאַ (דלוגאַ)
בעמערקונג: ביי מיר איז שטענדיג אויף לאַגער פערשידען
מעבעל, שיי גוט! און ביליג!

עד מתי עצל תשכב?
ווי לאַנג וועסטו וואַרטען מיט דיינע איצטיגע און פאַר-מלחמה'דיגע וועקסלען?
מתי תקום משנתך?
ווען וועסטו קומען אין ביוראָ
17 פּעטריקאָווער 17
2-טען הויף, פּאַרטער, דורכגאַנג זאַכאָדניאַ 52, וואו ס'ווערט ערלעדיגט און געשריבען אַלערליי ביטעס לויט'ן אוסטאַווע, קלאַוזולעס, זאַבעזפּיעטשעניעס אויף אַלע שטעדט אין פוילען, אַפּעלאַציעס, אָפּאָזיציעס, אַדוואָלאַניעס, רעקורסען, וועגען פעמער אין קאָמיסאַריאַט-רושאַנדו, ביטעס וועגען דירה און אויזשאַנד ראַזוויעטשי און אין אַלע פּאָליציי-בעצירקען, שותפות-אַקטען, סטאַטוטען, אַקטען אינטערציזיעס, אַקטען דאַראַווניעס, קאַרנע ספּראַוועס, ווי אויך איבערזעצונגען אין אַלע שפּראַכען.
רעכטס-קאָנסולענט י. מאַנעלאַ,
פּעטריקאָווער 17, זאַכאָדניאַ 52
שנעל, רעעל און ביליג!

רעטשניצע פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען
פון ערצטליך-דענטיסטישער קאַבינעט
זגיערסקאַ 17, טעל. 16-33.

ד"ר ראַטאַוסקי	נאָז, האַלז, אויערען קר.	3-2 11-10 7½-6½
ד"ר רושאַנסקי	הויט-און געשלעכט-קר.	11—10 2—1
ד"ר גאָלדשטיין-באַלאַק	אויגען-קראַנקהייטען	5-7 2-1
ד"ר יוספמאַן	נערווען-קראַנקהייטען	2—12
ד"ר ראָזענצווייג	קינדער-קראַנקהייטען	5-4 12-10
ד"ר פּאַפּיערני	פרויען-און געבורטס-הילף	6-5 1-11½
ד"ר קאַנטאָר	כירורגישע-קראַנקהייטען	2-1.1 4-3
ד"ר וויינבערג	אינערע הערץ לונגען-קר.	7-5½ 1-11
ד"ר טאָופּעל	רענטגען	12-10 6-4
א. גראָדזענסקי	צאָהן-ערצט	7—3
נ. ראַזעס	צאָהן-ערצט	2—9

צאָהן: יאַגדהיילונג, בעלייכטונגען, קראָנען, פּלאָמבען, א. אז. וו.
ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געוואָרען
רענטגען-אינסטיטוט
היילונג פון הויט-קראַנקהייטען פון קאָפּ (פאַרך) מיט רענטגענשטראַהלען, פאַר בעשטראַהלונג און דורכלייכטונגען, קוואַרץ-לאַמפּע, דיאַטערמיע, עלעקטריזאַציע, אַלע כעמישע אַנאַליזען. א קורס פאַר שטאַמלער.
אוספעהלונגען געגען שאַרלאַך (שקאַרלאַטין) פון 4—5 נאָכמ.
די לעטשניצע איז אויך אָפען זונטאָג.
היינט אין דער שטאָט.

אינטערווענירען ביים פעלקער-בונד
בעשליסט דער ועד-הקהלות אין ענגלאַנד.

לאָנדאָן, 11 (יט"א טעלעגראַפיש) אויף דער לעצטער זיצונג פון ועד-הקהלות אין ענגלאַנד, איז אָפּגעגעבען געוואָרען אַ בעריכט וועגען דער לאַגע פון די יודען אין רומעניען.

ס'איז אָנגענומען געוואָרען, אַז די וועגדונג פון ועד-הקהלות צום רומעניש'ען אויסערן-מיניסטער איז געבליבען אָהן ערפאָלג. ס'איז אַ בענומען געוואָרען אַ רעזאָלוציע, אַז ווייטערדיגע אונטערהאַנדלונגען מיט דער רומעניש'ער רעגירונג זענען צוועקלאָז. די לאַגע פון די רומענישע יודען האָט זיך אַבסאָלוט נישט געבעסערט. ס'איז בעשלאָסען געוואָרען זיך צו ווענדען צו דער ענגלישער רעגירונג, אַז די לעצטע זאָל אינטערווענירען דורכ'ן פעלקער-בונד, כדי אַ סוף צו מאַכען צו דער אונערטרעגליכער לאַגע פון די יודען אין רומעניען.

ענגלישער אינערן-מיניסטער לייקענט אַז ער איז אַן אַנטיסעמיט.

לאָנדאָן, 11 (י.ט.א. טעלעגראַפיש) צוליב דעם 40-יעהריגען יובילעאום פון לאָנדאָנער „הכנסת-אורחים" איז דאָ פאָרגעקומען אַ גרויסע פייערונג. ס'איז אַנוועזענד געווען דער ענגלישער אינערן-מיניסטער, וועלכער האָט געהאַלטען אַ גרויסע רעדע. אין דער רעדע האָט דער אינערן-מיניסטער אָפּגעלייקענט אַלע פאָרוואורפען און בעשולדיגונגען, אַז ער זאָל מכלומר'שט זיין אַן אַנטיסעמיט. אין אמת'ן מאַכט דאָס ענגלישע אינערן-מיניסטעריום נישט קיין אונטערשיד צווישען יודען און נישט יודען. דערביי ערוואָרט זיך דער מיניסטער אויף די פאַרשטעהער פון די יודישע קהלות.

דער מיניסטער בעדויערט שטאַרק, וואָס צוליב אַרבייטסלאָזיגקייט און וואוינונגס-מאַנגעל איז אָפּגעשטעלט געוואָרען די אימיגראַציע קיין ענגלאַנד.

ס'איז אָבער נישט אויסגעשלאָסען, אַז די דאָזיגע לאַגע זאָל זיך וואָס גיכער ענדיגען און די טויערען פון ענגלאַנד זאָלען געעפענט ווערען פאַר עמיגראַנטען.

נאָך דעם מיניסטער האָבען נאָך געהאַלטען רעדעס ליאָנעל דע ראָטשילד, הרב הכולל ד"ר הערץ און ד"ר גאַסטער.

יודישער סטודענטען-צוזאַמענפאָהר פאָדערט,
אַז די רעגירונג זאָל רעגולירען די מתים-פראַגע אין די פּראָזעקטאָריומס.

וואַרשאַ, 11 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט). דאָ איז פאָרגעקומען אַ צוזאַמענפאָהר פון די יודישע מעדיקער סטודענטען פון וואַרשאַ, קראָקאָ, ווילנאָ און לעמבערג וועגען דער מתים-פראַגע אין די פּראָזעקטאָריומס. ס'איז בעשלאָסען געוואָרען זיך צו ווענדען צו דער רעגירונג, אַז זי זאָל רעגולירען די פראַגע דורך אַ דעקרעט. די יודישע סטודענטען זאָגען זיך קאַטעגאָריש אָפּ צו נעהמען אויף זיך די פערפליכטונג צוצושטעלען מתים פאַר'ן פּראָזעקטאָריום.

אינערן-מיניסטער סקלאַדקאָווסקי
ארויסגעפאָהרען קיין פּאַריז.

וואַרשאַ, 11 (טעלעפאָניש פון אונזער סיים-קאָרעספּאָנדענט) דער אינערן-מיניסטער גען. סקלאַדקאָווסקי איז אַרויסגעפאָהרען קיין פּאַריז.

איהם פערטרעט דער וויצע אינערן-מיניסטער דזיאַלאָשינסקי.

נחום סאָקאָלאָוו אין אמסטערדאם
רעדע אויף א ציוניסטישע פערזאַמלונג.

אַמסטערדאַם (יט"אַ) ווי מיר האָבען שוין מיטגעטיילט, האָט דאָ געווילט דער פרעזידענט פון אַלוועלטליכען ציוניסטישען עקזעקוטיוו נחום סאָקאָלאָוו, וועלכער איז אַרויסגעטרעטען מיט אַ גרויסער רעדע אויף אַ ציוניסטישער פערזאַמלונג. סאָקאָלאָוו האָט בעריה"ט די פראַגע פון דער „יודישער אַגענץ" און האָט פעסטגעשטעלט, אַז דורך דער אינסטיטוציע וועט מען קענען אויך אַנדערע גרופּען פון יודענטום אַריינציהען אין דעם ארץ-ישראל-אויפבוי. די דאָזיגע גרופּען וועלען אַקצעפּטירען דעם יסוד פון באַזעלער פּראָגראַם: אַ יודישע גאַציאָנאַלע היים אין ארץ-ישראל. די „יודישע אַגענץ" וועט שטאַרקען די בעוועגונג. די פיער מיליאָנען יודען אין אַמעריקע האָבען גרויסע פינאַנציעלע מיטלען און זענען איבערגעגעבען דער א"י-ישראל-זאַך. די עקספּערטען קאָמיסיע וועט זיכער ברענגען צו אַ פערשטאַרקונג פון דער ארץ-ישראל טעטיגקייט. לכבוד נחום סאָקאָלאָוו זענען אין האָלאַנד פאָרגעקומען אַ רייהע פייערליכקייטען.

גרויסער וואַהל-זיג פון די ציוניסטען אין יוגאָסלאַוויע.

בעלגראַד, 11 (טעלעגראַפיש דורך י.ט.א.) אין פערשידענע שטעט פון יוגאָסלאַוויען, האָבען די ציוניסטישע ליסטען צו די וואַהלען אין די שטאָט-ראַטען אָפּגעהאַלטען אַ גרויסען נצחון, נישט קוקענדיג אויף דער אַנטיסעמיטישער אַגיטאַציע.

אַן אַנטי-פּוילישער פילם אין דייטשלאַנד.

וואַרשאַ, 11 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט). די פּוילישע רעגירונג האָט צוגעשיקט צו דער דייטשער רעגירונג אַ פּראָטעסט-נאָטע געגען אַן אַנטי-פּוילישען פילם, וואָס ווערט דעמאָנסטרירט אין דייטשלאַנד אונטער'ן נאָמען: „לאַנד אונטער דעם קרייץ".

„ה' מאַרשאַל! איך מעלד אייך געהאָרכזאַם, אַז איך שטאַרב".
דער לעצטער ראַפּאָרט פון א לעגיאָנען-גענעראַל.

וואַרשאַ, 11 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) אין אַלקוש (קיעלצער קרייז) איז נעכטען געשטאָרבען דער בעקאַנטער דאָקטאָר, בריגאַדע גענעראַל בוכאַוויעצקי, דער קאָמענדאַנט פון 6. לעגיאָנען-פּולק.

פאַר'ן טויט האָט גענעראַל בוכאַוויעצקי דיקטירט זיין זוהן דעם לעצטען ראַפּאָרט צום מאַרשאַל פּילסודסקי, אין וועלכען ער האָט געשריבען:

„הער מאַרשאַל! איך מעלד אייך געהאָרכזאַם, אַז איך געה-אַוועק פון דער וועלט".

מאַרגען פון ס. יאַטקאַ, ציהונג פון דער 1-טער קלאַס פון דער מלוכה-לאָטעריע. איל דיך און בעזאָרג זיך מיט אַלאָס אין דער גרעסטער קאָלעקטור איז לאָדז פעטריקאָווער 22, טעל. 41-74. פעטריקאָווער 66, טעל. 20-90.

דער מאַרש אויף שאַנכאַי.
די פעקינער רעגירונג איז אַריבער צו א קאָנטער-אָפענסיווע.

לאָנדאָן, 11 (אַטע) ס'האָט זיך אָנגעהויבען די קאָנטער-אָפענסיווע פון דער צפון-אַרמעע געגען די קאַנטאָנער אָפּטיילונגען פון קאַוואַלעריע און מאַשינען-געוועהר, זיי זענען צוגעקומען 20 קילאָמעטער פון נאַנקין און האָבען געהאַט איינינע געלונגענע צוזאַמענשטויסען מיט די אָפּטיילונגען פון קאַנטאָנער מיליטער. אין שאַנכאַי איז אומרוהיג, די בעפעלקערונג נעהמט אָראָפּ פון די הייזער די קאַנטאָנער פאָהנען.

פעקין, 11 (ספּ. טעל.) צוויי אָפּטיילונגען פון קאַנטאָנער מיליטער וואָס זענען אַריבערגעגאַנגען דעם טייך יאַנג-טסע קיאַנג זענען נאָך אַ הייסען שלאַכט צוריקגעוואָרפען געוואָרען איבער'ן טייך אויפ'ן צווייטען ברעג. זיי האָבען דערביי געליטען גרויסע פערלוסטען. איינינע אָפּטיילונגען האָבען זיך צוריקגעצויגען ביז צו שאַנכאַי. מ'רעכענט זיך מיט דער מעגליכקייט, אַז דאָס צפון-מיליטער זאָל צוריק פערנעהמען שאַנכאַי.

לאָנדאָן, 11 (אַטע) דאָס קאַנטאָנער מיליטער ווערט ווייטער אַטאַקירט דורך טשאַנג-טסאָ-לינ'ס-אַרמעע, וואָס ווערט אָנגעפיהרט דורך מיליטער וואָס האָט פערטיידיגט שאַנכאַי. די צפון-אַרמעע האָט געהאַט ווייטערדיגע ערפאָלגען אויפ'ן צפון פון יאַנג טסע.

לאָנדאָן, 11 (אַטע) אויף מאָרגען ווערט ערוואַרט דאָס פערעפענטליכען פון די נאָטעס פון ענגלאַנד, פעראייניגטע שטאַטען, יאַפּאַן, פראַנקרייך און איטאַליען. די נאָטעס, וועלכע וועלען דורך די פערטרעטער פון די מלוכות איבערגעגעבען ווערען דער קאַנטאָנער רעגירונג זענען איינגעהאַלטען אין אַ רוהיגען טאָן און ענטהאַלטען אַ פאָדערונג פון אַ ענטשעדיגונג פאַר די היזקות, וואָס זענען אָנגעמאַכט געוואָרען אין נאַנקין.

לאָנדאָן, 11 (אַטע) די רוסישע נאָטע וואָס איז איבערגעשיקט געוואָרען צו דער פעקינער רעגירונג צוליב דער רעוויזיע אין דער רוסישער געזאַנדשאַפט אין פעקין האָט נישט בעפרידיגט דעם לינקען פליגעל פון קואָמינטאַנג. די סאָוויעטישע האַלטונג ווערט בעטראַכט פאַר אַ קאַפּיטולאַציע פאַר דער צפון רעגירונג.

שאַנכאַי, 11 (ספּ. טעל.) דאָס צפון מיליטער געהט אין דער לענג פון דער באַהן-ליניע טיען-טזין-פּוקאָס און האָט שוין געוואונען ביז 40 קילאָמעטער אין דער דרום מערב ריכטונג.

לאָנדאָן, 11 (ספּ. טעל.) גרעסערע מיליטער אָפּטיילונגען פון טשאַנג-סאָ-לין האָבען צוקלאַפּט די פאָרפּאָסטענס פון קאַנטאָנער מיליטער און זענען אַריבער דעם טייך יאַנג-טסע. ביז 5,000 זעלנער איז געלונגען אַריבערצוקריגען זיך אויפ'ן צווייטען ברעג טייך. דאָס צפון מיליטער האָט דערגרייכט אַ רייהע ערפאָלגען און געהט שנעל פאָראויס.

פ'פערגרעסערען זיך די אינערליכע רייבונגען אין דער דרום-אַרמעע. גענעראַל טשאַנג-קאַי שעק, וואָס מ'האָט ביי איהם אָפּגענומען די פיהרערשאַפט, האָט פאָרגענומען אַ רייהע אַרעסטען צווישען די קאָמוניסטען. ער שטעהט אין קאָנטאַקט מיט דער צפון-אַרמעע, געגען וועלכער ער האָט פריהער געקעמפט, ער האָט פאַרגעשלאָגען איבערצוגעבען זיי נאַנקין, אויב זיי וועלען דערשיסען איינינע טויזענד קאָמוניסטען.

לאָנדאָן, 11 (אַטע) איינער פון די גרינדער פון קואָמינטאַנג לי-טאַי-טשאַו איז דורך טשאַנג-טסאָ-לין אַרעסטירט געוואָרען און פער'משפט צום טויט.

אַן אויטאָ קאַטאַסטראָפע ביים קיעפּורא.

ביליק, 11 (ספּ. טעל.) נעכטען איז אויפ'ן שאָסיי צווישען פּוילישען טשעשין און סקאָטשאָוו מיט'ן אויטאָ אין וועלכען ס'איז געפאָהרען דער בעריהמטער פּוילישער טענאָר קיעפּורא, געשעהען אַ קאַטאַסטראָפע. די פּאַסאַזשירען זענען צוקלאַפּט, דער שאָפער פערוואונדעט. פּרטים פעהלען.

אָנפאַל אויפ'ן סאָוויעטישען קאָנסול

קעניגסבערג, 11 (י.ט.א. טעלעגראַפיש). דער אָנפאַל אויפ'ן סאָוויעטישען קאָנסול אין קעניגסבערג, קאַנטאָר, האָט געהאַט אַן אַנטיסעמיטישען אונטערשלאַג. מיטגלידער פון די דייטש-נאַציאָנאַל. זענען איהם בעפאַלען, געשלאָגען, און געזידעלט מיט די שענדליכסטע ווערטער.

צוזאַמענפאָהר פון יודישע קהלות אין אונגאַרן.

בודאַפּעשט, 11. (י.ט.א. טעלעגראַפיש) צוליב דעם קאָנפליקט וואָס איז ענטשטאַנען צווישען אונגאַרישען לאַנדעס-פערבאַנד פון די יודישע קהלות מיט די קהלות פון די גרויסע שטעדט, איז בעשלאָסען געוואָרען צוזאַמענצורופען אַ צוזאַמענפאָהר פון די קהלות, כדי צו פערהיטען פון אַ שפּאַלטונג.

צוריקגעצויגען די אַנטיסעמיטישע קאַנדידאַטור
פון יודישען בעצירק אין ווין.

ווין, 11 (י.ט.א. טעלעגראַפיש) דער וואַהל-קאָמיטעט פון רעגירונגס-בלאָק האָט ענדליך צוריקגעצויגען פון יודישען בעצירק די קאַנדידאַטור פון דעם בעקאַנטען אַנטיסעמיט ד"ר ויל, און זי אַרויסגעשטעלט אין אַ קריסטליכען בעצירק.

א נייע אינדוסטריעלע צייט-שריפט אין א"י.

ירושלים. (יט"אַ). אין ארץ-ישראל האָט אָנגעהויבען צו ערשיינען אַ נייע צייטשריפט „אינדוסטרי און הייזער-בוי", אַרויסגעגעבען דורכ'ן „פעראיין פון אינזשינירען און אַרכיטעקטען אין ארץ-ישראל".

דער רייכער אינהאַלט פון דער צייטשריפט איז געווידמעט אויך מינעראַלאָגישע און הידראָלאָגישע פאָרשונגען, וואָס זענען פערבונדען מיט דער ענטוויקלונג פון דער אינדוסטריע אין לאַנד.

אין ערשטען נומער איז אָבגעדרוקט אַן אָבהאַנדלונג פון פּראָפ. אַלבערט איינשטיין.

פסח-שטיצע פאַר וואַרשא פון לאָנדאָן.

וואַרשאַ, 11 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט). דער לאָנדאָנער הילפס-פעראיין האָט צוגעשיקט דער וואַרשאָווער קהלה אויף דער פסח הילפס-אַקציע 100 פונט שטערלינג און פאַר'ן „בית לחם" – 24 פונט.

די פסח-קאָמיסיע ביי דער קהלה האָט בעשטימט 6000 זל. פאַר די אַרבייטסלאָזע.

דזשאָינט-סובסידיעס פאַר מערץ.

וואַרשאַ, 11 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט). דער „דזשאָינט" האָט צוגעשיקט פאַר מערץ 31,000 דאָלאַר פאַר די רעטונגס-קאָמיטעטען פון דעם איז פאַר וואַרשאַ 6400 דאָלאַר.

די לויה פון דער 15-יעהריגער זעלבסטמערדערין.

וואַרשאַ, 11 (טעלעפאָניש). נעכטען איז אויפ'ן נייעם בית עלמין פאָרגעקומען די לויה פון דער טראַגיש-אומגעקומענער 15-יעהריגער לוציאַ גאָלדבערג.

צו דער לויה זענען געקומען די שול-חבר'טעס פון דער אומגעקומענער, צוזאַמען מיט די לעהרערינס.

בעת דער קבורה האָבען זיך אָבגעשפּילט האַרצרייסענדע סצענעס מיט דער מוטער פון דער אומגעקומענער. מען האָט פאַר'ן קבר דערצעהלט, אַז דאָס יונגע מיידעל האָט שוין אַ גאַנץ יאָהר צייט זיך אַרומגעטראָגען מיט'ן געדאַנק „אויסצולעזען" דורך אַ זעלבסט-מאָרד איהר מוטער.

נישט איינמאָל פלעגט זי אויסברעכען אין דער שולע מיט אַ געוויין און פלעגט זיך מתודה-זיין פאַר דער לעהרערין און איהרע נאָהנטע חבר'טאָרינס.

דעם פערגאַנגענעם פרייטאָג, 12 אַ זייגער ביינאַכט, האָט זיך אומגעקעהרט פון אַרגענטינאַ דער פערשטאָרבענער'ס אַ ברודער, וועלכען זי האָט שטאַרק ליב געהאַט.

וויסענדיג, אַז אין זיין געגענוואַרט וועט איהר פערפעהלען מוט צו פער-ווירקליכען דעם שרעקליכען פּלאַן, איז זי בעגאַנגען דעם זעלבסט-מאָרד דאָנערשטאָג – אַ טאָג פאַר'ן קומען פון ברודער...

די רייזע פון וואַרשאַווער י.ט.א.-דירעקטאָר.

וואַרשאַ, (יט"אַ). דער דירעקטאָר פון דער וואַרשאָווער יט"אַ ה' מ. מאָזעס איז די טעג אָבגעפאָהרען אויף איינע וואָכען קיין אויסלאַנד. ה' מאָזעס וועט אין די ענינים פון דער יודישער טעלעגראַפען-אַגענטור בעזוכען בערלין, פּאַריז און לאָנדאָן.

יודען אין האָמעלער שטאָדט-סאָוועט.

מינסק, 11. (יט"אַ טעלעגראַפיש). דער שטאָדט-סאָוועט אין האָמעל בעשטעהט פון 543 מיטגלידער. צווישען זיי 171 יודען.

עקס- און אימפּאָרט אין א"י

ירושלים, 11 (יט"אַ טעלעגראַפיש). אין דעצעמבער פון יאָהר 1926 האָט דער אימפּאָרט קיין ארץ-ישראל בעטראָפען 522,000 פונט. דאָס איז מיט 59 טויזענד פונט וועניגער ווי אין דעצעמבער 1925. דער עקספּאָרט האָט בעטראָפען 172,590 פונט, דאָס הייסט מיט 88 טויזענד פונט גרעסער ווי אין דעצעמבער 1925.

בעטהאָווען-פייערונגען אין ארץ-ישראל.

ירושלים, 11 (יט"אַ טעלעגראַפיש). די קולטור-אָבטיילונג פון „הסתדרות-הכללית" האָט צוליב דעם 100 יאָהר-צייט פון בעטהאָווען איינגעאָרדנעט אין פערשידענע פּאַלעסטינישע שטעדט – בעטהאָווען-פייערליכקייטען. עס זענען אויסגעפיהרט געוואָרען בעטהאָווענס שאַפונגען און געהאַלטען געוואָרען רעפעראַטען.

בּיליג און גוט!

ספּאָרט-וואָגען . . . . . — .58 זל.
קינדער-בּעט מיט ניקל און שפּעק. מאַטראַץ — .65 "
אַ בּעט מיט וועגטלעך ווײַס אָדער בּרוין . . — .15 "

פֿאָדערט איבּעראַל!
„PALMA-PATENT"
עמפּפֿעהלט די מעכאַנישע פֿאַבּריק
לאָדז, פּאָלנאַצנאַ 24, טעל. 31-85,
הורט. פֿאַר רעעלקייט גאַראַנטירט. דעטייל.

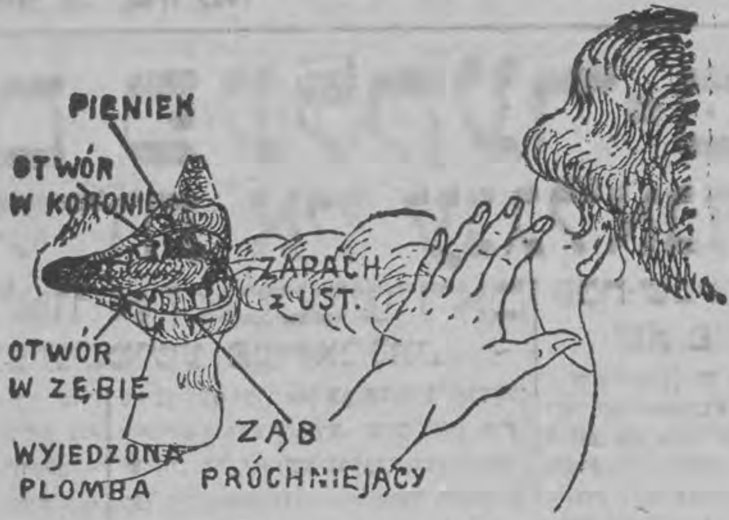

?פֿאַרוואָס

ווענען דאָ שטהנע לײַבּן, וועלכע קיינער האָט נאָך קיינמאָל נישט געקושט..
ווענען דאָ שעהנע פֿרויען, וועלכע מען מיידט אויס..
ווענען דאָ ענערגישע מאַנספּערזאָנען, וועלכע האָבּען נישט קיין ערפֿאָלג אין לעבּען..

ווייל,

זיי בּענוצען נישט דעם איינציגען ראַדיקאַלען מיטעל געגען דעם שלעכטען ריח פֿון מויל, וואָס נור זיי אַליין פֿיהלען איהם נישט און וועלכער מאַכט אויסערגעוועהנליך ניט אָנגענעהם דאָס דערנעהנטערן זיך צו זיי.

FERMENTINA

בּעזייטיגט דעם העסליכען ריח פֿון מויל, פֿערהיט די ציין, שטאַרקט די יאַסלעס און מאַכט אָנגענעהם דעם אָטעם.
הויפּט-סקלאַד אין פּוילען: ROMAN WŁODARSKI, WARSZAWA, LUBIECKIEGO 5
צו בּעקומען אין אַלע אַפּטייקען, אַפּטייק-סקלאַדען און פּערפֿומעריע-געשעפֿטען. פּרייז 2.75 זל. פּער שטיק. ווען מ'קריגט נישט, דאַרף מען זיך ווענדען צום הויפּט-סקלאַד אויף פּוילען. פֿאַר קונים פֿון דער פּראָווינץ ווערט אַרויסגעשיקט נאָכ'ן בּעקומען פֿאָראויס 3 זל. אָדער 3.50 אויף אַ נאָכנאַהמע. 1819 היט זיך פֿאַר פֿעלשונגען!
Przedstawiciele na poszczególne miasta na własny rachunek pożądani.

קאָפּ-וועהטאָג און ערשעפּונג,

ווי אויך מאָגען-שטערונגען, לעבּער-קראַנקהייטען, ניערען, גאַל-שטיינער, רעומאַטיזם, אַרטעריטיזם, העמאָרוידען-וועהטאָגען קומען פֿון פֿאַר צוליב דער שלעכטער שטאָף-וועקסלונג און פֿערגיפֿטונג פֿון בּלוט אין מענשליכען אָרגאַניזם.

ZIOŁA Z GÓR HARCU D-ra LAUERA

ווירקען צו אַ גוטער שטאָף-ענדערונג, ערוועקען צו פֿערדײַען, רייניגען דאָס בּלוט און אַלערערשט מאַכען געזונד דעם מאָגען און בּרענגען צו אַ רעגולערע פֿונקציע פֿון דער לעבּער און ניערען, וואָס זיי בּעזייטיגען אימפּולאַציע, און

ZIOŁA Z GÓR HARCU D-ra LAUERA

בּעזייטיגען פֿון אָרגאַניזם די נישט פֿערדײַטע רעשטלעך, ווי אויך בּעקעמפֿען דאָס שאַפֿען זיך פֿון פֿערזייערונגען, וואָס איז גורם צו רעומאַטיזם און אַרטעריטיזם.

ZIOŁA Z GÓR HARCU D-ra LAUERA

בּעזייטיגען און פֿערהיטען דאָס שאַפֿען זיך פֿון גאַל-שטיינער און פֿערמילדערן די העמאָרויד-שמערצען.
די פּרייזען אַ האַלבּ שאַכטעל 1.50 זל.
" אַ דאָפּעלטע שאַכטעל 2.50 זל.
צו בּעקומען אין אַלע אַפּטייקען און אַפּטייק-סקלאַדען. 199

Dr. med.
STUPEL
Szkolna 12
ספּעציאַליסט פֿאַר הויט, האָר און וועגעריש קראַנקהייטען, מענער-שוואַכקייט, רענטגען-שטראַהלען און קוואַרץ-ליכט, עלעקטראָ-טעראַפּיע.
נעמט אָן פֿון 6—9 אין אָוונט, פֿריהען—12 בּיז 3 נאָכמ. 873

Dr. med.
Braun
פּאָלודניאָווע 28
טעלעפֿאָן 40-26
ספּעציאַל-אַרצט פֿאַר הויט און וועגערישע קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע.
בּעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-ליכט (האָר-אויספֿאַל)
נעמט אָן פֿון 9—12 פֿריה און פֿון 5 — 8 אָוונט

Dr. med.
W. Eychner
פֿרויען-קראַנקהייטען און אַקושעריע
זגערזשער 11 טעל. 34-72.5
נעמט אָן אין דער לעשניצער פּעטריקאָווער 294 פֿון 12—2 מיטאָג אין דער היים פֿון 6-8 אָוו.

Dr. med.
H. Lajchter
קאָנסטאַנטינער 9.
רוג וושכאָדניע טעל. 49-66
צאָהן-כירורג
ספּעצ. פֿון כירורגישע קראַנקהייטען ווי: שטשענקעס, גומען רושאָנסלעס, צאָהן-פֿיסטולעס א.ז.וו. נעמט אָן פֿון 1½—5 און פֿון 8—9 אָוו. זונטאָג 11—2

Dr. med.
A. MAZUR
נאַרוטאָוויטש (רוזשנאַ) 44
טעלעפֿאָן 22-44.
אויערען און האַלז קראַנקהייטען שטימע און שפּראַך-פֿעהלערן (שטאַמלען א.אַ.וו.) נעמט אָן פֿון 12—2 און פֿון 6³⁰—8 אָוו.

[illegible]

פֿאָדערט איבּעראַל

אין אַלע רעסטאָראַנען, ווײַנהאַנדלונגען און שענקען
נאָר דעם בּעריהמטען

מעד

פֿון דער עקזיסטער מעהד-פֿאַבּריק
ש. ווישליצקי, פּיעטריקאַ, 10 אין הויף.

קלוגע דאַמען

קויפֿען זייערע פּאַרפֿומען, פּודערן, ווי אויך אַלערליי קאָסמעטישע אַרטיקלען נור אין דער פּאַרפֿומעריע פֿון

D. MARKUS

Piotrkowska 59, tel. 28-02.

LEKARZ-DENTYSTA צאָהן-אַרצט
St. GELBERG
זאַכאָדניאַ 15, טעל. 31-08
היילט גאַנץ פֿערנאַכלעסיגטע ציינער און מויל-קראַנקהייטען. צאָהן-ציהונג אָהן שמערצען, היילט מיט ליכט-בּעשטראַהלונג. ספּעציעלער לאַבּאָראַטאָריום פֿון קינסטליכע ציין. נעהמט אָן פֿון 9—12 פֿאַרמיטאָג און פֿון 3—7 אַ זייגער אָוונד. בּיליגע פּרייזען. 1481

אין קוואַליטעט און ערכוך
מעבּעל
דיוואַנעס, פּעלצען, ניי מאַשינען, גאַרדעראָבּען, סאָמאָוואַרן א. ז. וו. און צאַהל די העכסטע פּרייזען
א. ווייצמאַן נאַרוטאָוויטש 19
(דזיעלנאַ)
אין מעבּעל-געוועלבּ, (פּריוואַט-וואוינונג שענקעוויטשאַ 29)
בּיי מיר איז שטענדיג דאָ פֿערש. נענוצטע מעבּעל
און גוטען צושטאַנד צו פֿערקויפֿען. 1383

לאָמפּען

E.Lichtenstein i S-ka, Warszawa, Marszałkowska 146

צו דער 1-טער קלאַס פֿון דער 15-טער מלוכה-לאָטעריע ווענען נאָך צו בּעקומען אין דער איינציגער גרעסטע, עלטסטע און גליקליכסטער קאָלעקטור
אָרדער אין די אָבּטיילונגען פֿון דער קאָלעקטור: 1) ביעלאַנסקאַ 3; 2) קראַקאָווער פֿאָרשטאַדט 37; 3) קרולעווסקאַ 43; 4) נאַלעווקי 42 5) אין לאָדז, פּעטריקאָווער 72, אין דער געבּײַדע פֿון גראַנד-האָטעל.
הויפּט-געווינס 600,000 זל. אַלגעמיינע סומע פֿון די געווינסען — בּעטרעפֿט 16 מיליאָן זל.
פּרייז פֿון אַ גאַנץ לאָס 40 זל., ½ לאָס—20 זל., ¼ לאָס—10 זל. די ציהונג הויבּט זיך אָן דעם 13. אַפּריל און דויערט 6 חדשים, ד. ה. בּיז דעם 6. ווערשעשען די י. אַהנשליסליך. 590
קאָנטאָ פּ.ק.אָ. פֿאַר וואַרשאַ 9374, קאָנטאָ פּ.ק.אָ. פֿאַר לאָדז 64209, די פֿירמע עקזיסטירט פֿון 1835 יאָהר.

די מאָדערנסטע
לאָמפּען

פֿאַר שפּייז-צימערן און קאַבּינעטען
קויפֿט זיך אָבּגעסטען צו פֿאַבּריקס-פּרייזען
נור בּיי ש. פּ. שמאַלעוויטש
פּאָלודניאָווע 8.
בּעמערקונג: עס ווערען אויך אָנגענומען אַלערליי איבּעראַרבּייטונג פֿון גאַז אויף עלעקטריע, אויך אָקסעדירט. 1523

בּושעושינער 9 | כשר לפּסח | בּושעושינער 9

538
ווײַן,
מעהד,
שפּריט,
ליקערען
אינלענדישע און אויסלענדישע
פֿערשידענע סאָרטען „כּרמל"-ווײַן פֿערשידענע סאָרטען
צוגענגליכע פּרייזען. רעעלע בּעהאַנדלונג.
אין לאַנג-יעהריגען ווײַן- און שפּריט-געשעפֿט
יחיאל מאיר בּרוסטאָווסקי
9 בּושעושינער 9
בּעמערקונג: אויף פֿערלאַנג ווערען די בּעשטעלונגען אָפּגעשיקט אַ היים.

Czopki Hemorojdalne Gąseckiego
(מיט'ן העהנדעל) בּעזייטיגען וועהטאָג, בּרענונג, בּייסעניש, פֿערקלענערן געשווירען.
עס פֿערקויפֿען די אַפּטייקען. 1462

מצה-רײַבּעכץ

כשר לפּסח דאָס בּעסטע און דאָס שעהנסטע וואָס איז געבּאַקען און געמאָהלען בּהשגחת הראַבּינאַט דפּה לאָדז צו יעדען זעקעל אַ הכשר מיט דעם חותם פֿון ועד הרבּנים נישט פֿון קיין ווינקעל מורה הוראה און בּיליגער ווי איבּעראַל איז נאָר צו בּעקומען אין
מיהל יאַקאַבּאַ 2, טעל. 5961
קומט און איבּערצייגט אייך.

די מאָדערנסטע
לאָמפּען
פֿאַר שפּייז-צימערן און קאַבּינעטען
קויפֿט זיך אָבּגעסען צו פֿאַבּריקס-פּרייזען נור בּיי
א. י. אײַזנער, פּאָלודניאָווע 25
בּעמערקונג: ס'ווערען אויך אָנגענומען אַלערליי איבּעראַרבּייטונגען פֿון גאַז אויף עלעקטריע, ווי אויך אָקסעדירט.

דאַנטיסט און צאַהנטעכניק
י. בּיטענסקי
5 קאָנסטאַנטינער 5
נעהמט אָן אַלע טאָג פֿון 9 פֿריה בּיז 8 אָוונד.
פּרייזע בּיליגע! בּעקוועמע אָפּצאָהלונג

אַבּאָנעמענט-פּרייז: אין לאָדז: אַ חודש — 5 זלאָטעס, — אויף דער פּראָווינץ: אַ חודש — 6 זלאָטעס, אין אויסלאַנד מיט 50 פּראָצענט טייערער. — פֿאַר'ן אינהאַלט און טערמין פֿון די אַנאָנסען איז די רעדאַקציע נישט פֿעראַנטוואָרטליך. די אַדמיניסטראַציע איז אָפֿן בּײַ טאָג און בּײַנאַכט.

אַנאָנסען-פּרייז: פֿאַר 6 מילימעטער-שורה. פֿערן טעקסט 15 גראָשען, פֿרײַטאָג 20 גראָשען, אין טעקסט 40 גר., פֿרײַטאָג 60 גראָשען, נאָכ'ן טעקסט 10 גראָשען, פֿרײַטאָג 15 גראָשען. — פֿאַר אויסלענדישע אַנאָנסען 100 פּראָצענט טייערער. אויבּער דער שטאָט — 50 פּראָצענט טייערער.

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg. Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat". Piotrkowska 21.